

KUOPIO

TILINPÄÄTÖS 2019

Kasvun ja oppimisen palvelualue
Kasvun ja oppimisen lautakunta 18.2.2020

Sisällys

	sivu
Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 2019	
Kasvun ja oppimisen palvelualue	1
Varhaiskasvatuspalvelut	2
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	6
Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	13
Kasvun ja oppimisen tuen palvelut	17
Sisäisen valvonnan selonteko	20
Mittaristo	24
Henkilöstöseuranta	26
Talousarvion toteutumisvertailutietoja	27
Kuopion perusopetuksen oppilaskohtaiset menot kouluittain	42
Hankkeiden seuranta	44

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Toiminta (lyhyesti)

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toiminta on toteutunut suunnitellusti. Elokuussa avattiin uusi Hiltulanlahden päiväkoti- ja koulukeskus ja syyskuun alussa avattiin Nilsiin uusi päiväkoti. Kuikkalammen päiväkoti ja nuorisotila valmistuivat vuoden loppuun mennessä. Läntisen maaseutualueen päiväkoti- ja koulukeskus ovat toteutusvaiheessa ja otetaan käyttöön 1.1.2021.

Varhaiskasvatuksessa oli hoidossa 66 lasten enemmän kuin edellisellä vuonna, perusopetuksessa oli 34 oppilasta enemmän kuin edellisellä syksynä ja lukiokoulutuksessa opiskelijamäärä kasvoi 54 opiskelijalla.

Varhaiskasvatuksen lapsimäärän kasvun on tasoittunut Kuopiossa, suurimmat haasteet ovat olleet eteläisellä alueella, lähinnä Kurkimäessä ja Hiltulanlahdessa. Myös perusopetuksen oppilasmäärä on kasvanut eteläisen alueen lisäksi kaupungin keskustan alueella. Eteläisellä alueella erityisesti Pirtin koulun alueen oppilasmäärä on kasvanut ja lisätilaa on saatu koulun alueelle lisäviipaleratkaisuna 1.8.2019 alkaen ja koulun laajentamisen suunnittelu on käynnissä.

Varhaiskasvatuksen digitalisaatioprosessi ei ole edennyt suunnitellusti mm. henkilöstöresurssivajeen vuoksi, sähköisten päätösten käyttöönotto on viivästynyt. Perusopetuksen tieto- ja viestintäteknologian suunnitelman toteuttaminen etenee suunniteltua hitaammin. Oppilaslaitteisiin pyritään etsimään kokonaistaloudellisesti edullisempia vaihtoehtoja. Syksyllä 2019 pilotoitiin Googlen Chromebook-laitteita perusopetuksen oppilaslaitteena.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintakatteen toteutuma alittaa n. 1,2 M€ talousarvion, toteutuma 99,4 %. Talousarviomuutoksella huomioitiin kaikkien palvelualueiden osalta vuoden 2019 lomapalkkavelkakirjaus, johon vaikutti jo ensi vuonna maksettava täysimääräinen lomaraha. Kasvun ja oppimisen palvelualueen osalta talousarviomuutoksen vaikutus oli 1,27 M€.

Toimintakatteen alittumista ennustettiin koko syksy ja suurimmat syyt alittumiseen olivat koulukuljetuskustannusten alittuminen sopimushinnasta sekä Servican hyvitys ateriapalvelumenoihin, vastaavasti toimintatuotot ylittivät budjetoidusta pääosin hanketoiminnan vuoksi.

Hanketoiminta kasvoi entisestään, vuonna 2019 käynnissä oli n. 130 hanketta. Avustuksia saatiin n. 3,4 M€ ja menoja kirjattiin vastaavasti hankkeille n. 4,1 M€, omavastuun osuus n. 0,7 M€. Suuri osa hankkeista siirtyi vuodelle 2020.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Lapsi- ja oppilasmäärän kasvu keskittyy eteläiselle- ja kaupunkialueelle ja aiheuttaa tilatarpeita. Vastaavasti lapsi- ja oppilasmäärä vähenee maaseutualueelta ja aiheuttaa haasteita toiminnan järjestämiselle.

Koulutetun työvoiman saanti heikentynyt varsinkin varhaiskasvatuspalveluissa varhaiskasvatuksen opettajien osalta yleensä ja lastenhoitajien osalta tarkentuneen koulutusvaatimuksen takia.

Täyttölupamenettelyn uudistaminen edellyttää toiminnan tarkistamista isoissa palveluprosesseissa, joissa on paljon sijaisia. Palveluhistoria tulee selvittää jatkossa tarkemmin, jotta ei muodostu perusteettomia palvelusuhteiden ketjuuntumisia.

Tilakeskus on tehnyt aiempaa perusteellisempia kuntotutkimuksia ja useiden päiväkoti-, koulu- ja nuorisotilojen on todettu olevan elinkaarensa päässä tai peruskorjauksen tarpeessa.

Varhaiskasvatuspalvelut

Kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemen katsaus ajalta 1.1. - 31.12.2019

Toiminta (lyhyesti)

Varhaiskasvatuksen lapsimäärän kasvu on tasoittunut Kuopiossa ja tilahaasteita ei ole ollut yhtä paljon, kuin edellisvuosina. Suurimmat haasteet ovat olleet eteläisellä alueella, lähinnä Kurkimäessä ja Hiltulanlahdessa.

Elokuun alussa avattiin uusi Hiltulanlahden päiväkoti- ja koulukeskus. Syyskuun alussa avattiin Nilsiään uusi päiväkoti. Läntisen maaseutualueen päiväkoti- ja koulukeskus ovat toteutusvaiheessa ja alueen lapsia kulkee Hiltulanlahdessa päiväkodissa sekä esikoulussa. Kuikkalammen päiväkoti valmistui joulukuun aikana Saaris-tokaupunkiin.

Varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin ja työryhmä on työskennellyt onnistuneesti suunnitelman viemiseksi käytäntöön. Pedagogisen johtamisen täydennyskoulutusta jatkettiin. Henkilöstön käyttöön hankittiin pedagogisen dokumentoinnin verkkokurssi kolmeksi vuodeksi.

Varhaiskasvatuksen varahenkilöstön pilotointi käynnistettiin ja ensimmäiset kokemukset osoittautuivat positiivisiksi. Pilotissa mukana olevien yksiköiden sijaisten saatavuus parani merkittävästi ja tällä oli positiivinen vaikutus yksiköiden työhyvinvointiin ja varahenkilöstö helpotti myös esimiesten työtä, koska sijaisia oli saatavilla

Varhaiskasvatuksen digitalisaatioprosessi ei edennyt suunnitellun aikataulun mukaisesti mm. henkilöstöressurssivajeen vuoksi ja sähköisten päätösten käyttöönotto on hieman viivästynyt. Tavoite kuitenkin on, että prosessi etenee alkuperäisen suunnitelman mukaisesti 2020.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Varhaiskasvatuksen talousarvio toteutui suunnitellusti.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Päiväkodeissa tehtiin kuntotutkimuksia ja näistä seurasi ennakoitua nopeampia tiloista luopumisia ja uusia tilatarpeita. Tämä teetti lisätyötä sekä toiminnan uudelleen järjestämistä mm. keskustan alueella. Tilahaasteet tulevat jatkumaan tulevaisuudessakin, kuntotutkimusten edetessä.

Varhaiskasvatuksen digitalisaatio eteni talousarvion puitteissa. Asiakaslaskutuksen digitalisaation eteneminen kuitenkin hidastui ja siirtyi osaltaan seuraavalle vuodelle.

Varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointiongelmien aiheuttavat haasteita pedagogisen laadun toteuttamiselle ja lain noudattamiselle. Sijaisten rekrytointiongelmien kuormittavat esimiehiä ja aiheuttavat ongelmia yksiköissä toiminnan järjestämiselle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Lapsimäärän alueittaiset muutokset aiheuttavat jatkuvasti haasteita tilojen näkökulmasta. Kasvaneesta lasten määrästä johtuva työn kuormittavuus aiheuttaa yhä enemmän haastetta henkilökunnan jaksamiseen ja työssä suoriutumiseen. Varhaiskasvatuspalveluiden sairauspoissaolot eivät ole vielä lähteneet merkittävään laskuun ja ovat pysyneet korkealla tasolla.

Talouden seurantaan on panostettu ja sen ymmärrys on kasvanut esimiesten keskuudessa. Varhaiskasvatuspalveluissa on otettu käyttöön käyttösuunnitelman seurantaan tarkoitettu Excel-pohjainen seurantaväline, joka on päiväkodinjohtajien työkalu. CAF –arviointi on otettu käyttöön kaikissa päiväkodeissa.

Tiedolla johtamisen työkalujen kehittäminen ja käyttöönotto olisi erityisen tärkeää. Varhaiskasvatuspalveluissa on otettu käyttöön asiakastietojärjestelmä Effican tietoihin perustuva Fakta raportointijärjestelmä, mutta esimerkiksi tiloihin liittyvää sähköistä raportointi- ja seurantajärjestelmää ei ole käytössä. Samoin olisi välttämätöntä kehittää lapsimäärän kehittymisen seurantaan tarkoitettua ennustetyökalua

Varhaiskasvatuspalvelut

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Kaupungin tilat ja puistot ovat helposti asukkaiden ja järjestöjen käytössä.	Päiväkotien ja koulujen tilat ovat helposti asukkaiden ja järjestöjen käytössä. Em. tilojen ulkopuolinen käyttö lisääntyy. Hyvin varustellut koulujen pihat ovat osa oppimisympäristöä.	Asiakkuusjohtaja	 (etenee hitaasti tai osittain) Uusissa kohteissa tilojen monikäyttöisyys on otettu huomioon jo suunnitteluvaiheessa, esim. Hiltulanlahden uudessa päiväkodissa. Vanhojen kiinteistöjen hyödyntäminen salien osalta toteutuu osittain, esim. Pölläkänlahdessa ja Melalahdessa.
Lasten ja nuorten liikkuminen on lisääntynyt ja on vähintään suositusten mukaista. Kaikilla lapsilla ja nuorilla on vähintään yksi harrastus. Tiivistetään kumppanuutta järjestöjen kanssa.	Pienet lapset liikkeelle - toimintamalli on opinnäytetyönä arvioitu. Vuonna 2019 lähdetään varhaiskasvatuspalveluissa toteuttamaan arvioinnin kehittämistoimenpiteitä.	Palvelupäälliköt	 (etenee suunnitellusti) Kuopion edustajat osallistuivat Ilo kasvaa liikkuen - ohjelman koulutukseen. Kuopio lähti mukaan kyseiseen ohjelmaan.

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Varhainen tukeminen on sisäänrakennettu kaikkeen toimintaan. Nuoret ja lapsiperheet saavat tarvitsemaansa varhaista ja avohuollon tukea.	Varhaiskasvatuksen erityisopetuksen uusi toimintamalli on otettu käyttöön, ollaan mukana lapsiperhepalveluiden kehittämistyöryhmissä (Lape).	Esimiehet	 (etenee suunnitellusti) Uusi erityisopetuksen toimintamalli on toiminnassa. Lape-työhön liittyviin työryhmiin osallistuttiin. Lisäksi käynnistettiin positiivisen diskriminaation hanke OKM: n rahoituksella.

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Asukkaiden vaikuttamista ja osallistumista omassa elinympäristössä lisätään eri tavoin.	Uudessa varhaiskasvatuslaissa korostuu entisestään lasten ja vanhempien osallisuus ja sitä lähdetään kehittämään arvioinnin pohjalta. Toteutetaan asiakastytyväisyysmittaus.	Palvelupäälliköt	 (etenee suunnitellusti) Lasten ja perheiden osallisuus huomioitiin varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Osallisuus on ollut pedagogisena painopisteenä 2017-2019. Toteutettiin vuosittainen asiakastytyväisyysmittaus.

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO				

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Edistetään etätyöskentelyä, verkko-opiskelua ja etäkokouksia.	Osa yhteisistä kokouksista ja koulutuksista Skypen ja webinaarien avulla.	Esimiehet	 (etenee suunnitellusti) Skype-kokouksia on lisätty, esim. osa päiväkodinjohtajien kokouksista pidetään Skypellä.
Parannetaan tilojen monikäyttöisyyttä ja tehostetaan tilankäyttöä. Julkisten tilojen iltakäyttö kerhotoimintaan yms. toimintaan.	Päiväkot-, koulu- ja nuorisotilat ovat helposti ja nykyistä laajemmin asukkaiden ja järjestöjen käytettävissä.	Esimiehet	 (etenee hitaasti tai osittain) Etenee uusien kohteiden osalta, vanhat päiväkotikiinteistöt eivät ole kaupungin tilavarausjärjestelmässä mukana.

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Henkilöstön moniammatilliseen yhteistyöhön on kehitetty uusia malleja sähköisten työskentelyalustojen, kokeilujen ja henkilöstön "kohtaamojen" kautta.	Osallistutaan moniammatillisen työn kaupunkitasoisiin kehittämistoimiin ja Lape-työhön.	Esimiehet	 (etenee suunnitellusti) Lape-kokouksiin ja yhteisiin kehittämishankkeisiin on osallistuttu.
Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut ja sairauspoissaolot ovat vähentyneet 2 henkilötyöpäivää/htv.	Yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat on laadittu ja niiden toteutumista arvioidaan. Osa päiväkodeista ja kouluista ja mukana kaupunkitasoisessa työhyvinvointihankkeessa. Kehitetään ja kokeillaan erilaisia hyvinvointipalveluja.	Esimiehet	 (etenee hitaasti tai osittain) Yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat on tehty ja niitä on toteutettu. Esiemiesten työhyvinvointiryhmä on toiminut, Työhyvinvointihanke eteni suunnitellusti. Sairauspoissaolot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 1,5 kal.pv/htv, yhteensä 18,8 kal.pv/htv.

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 31.12.
Digitalisoidaan ja sujuvoitetaan palveluprosesseja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa.	Viedään varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen digitalisointia suunnitelman mukaisesti eteenpäin.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt		(etenee suunnitellusti) Asiakasmaksujen digitalisointia on viety suunnitelman mukaisesti eteenpäin. Sähköisten päätösten käyttöönotto on myös edennyt.
Kehitetään vaikutusten arviointia (yritysvaikutukset yms.).	Ollaan mukana kehittämässä lapsivaikutusten arviointia.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt		(etenee hitaasti tai osittain) Kaupungin oma vaikutusten arviointi malli on käytössä. Maakunnallisen Lape-työn kautta ei kehitetty maakunnallista mallia.
Uudistetaan rakenteita ja toimintatapoja maakuntauudistuksen etenemisestä riippumatta. Varmistetaan, että muutokset henkilöstön ja kuntalaisten kannalta sujuvat jouhevasti palvelutason kärsimättä.	Ollaan mukana LAPE-, LANU- ja LANUPE -työssä suunnittelemassa oppimisen ja kasvun tuen palveluiden sujuvuutta.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt		(etenee suunnitellusti) Työryhmät ovat toimineet aktiivisesti ja Saarijärven pilottia on suunniteltu. Perhekeskusmallin suunnittelu alkaa 2020 alussa.

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö		Seuranta 31.12.
Tilikauden tulos on valtuuston hyväksymän talousarvion mukainen.	Taloutta seurataan säännöllisesti yhdessä taloushallinnon asiantuntijoiden kanssa ja pyritään aktiivisesti löytämään tuottavuutta ja taloutta parantavia toimenpiteitä.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt		(etenee suunnitellusti) Taloutta on seurattu kuukausittain ja talousarviossa pysyttiin.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Opetusjohtaja Leena Auvisen katsaus ajalta 1.1. - 31.12.2019

Toiminta (lyhyesti)

Oppilasmäärä on kasvanut eteläisen alueen lisäksi myös kaupungin keskustan alueella. Eteläisellä alueella erityisesti Pirtin koulun alueen oppilasmäärä on kasvanut ja lisätilaa on saatu koulun alueelle lisäviipaleratkaisuna 1.8.2019 alkaen. Koulun laajentamisen suunnittelu on käynnissä. Hiltulanlahden koulu ja päiväkotit otettiin käyttöön 1.8.2019 ja koulu toimii myös Kaislastenlahden koulun väistötiloina läntisen maaseutualueen uuden koulun ja päiväkodin valmistumiseen saakka. Hankesuunnittelu on meneillään Hatsalan klassillisen koulun, Riistaveden alueen koulujen sekä Rajalan ja Länsi-Puijon koulujen osalta. Kuikkalammin nuorisotilat otettiin käyttöön 1.1.2020. Keskustan alueen palvelutarpeen kasvaessa on käynnistetty Niiralan koulun hankesuunnittelu. Rytlyn koulun kiinteistö todettiin käyttökelvottomaksi ja toiminta siirrettiin väistötiloihin vuoden lopussa Hiltulanlahdessa olevan Touhulan päiväkodin tiloihin.

Kolmiportaisen tuen kehittämissuunnitelman toimeenpano on edennyt suunnitellusti. Opettajien osaamisen lisäämiseksi suunnitellut täydennyskoulutukset ovat toteutuneet ja oppilaalle kohdennettavaa laaja-alaista ja luokkamuu-toista tukea on lisätty. Monitoimijaisen tiimimallin pilotointi Saarijärven, Inkilänmäen ja Männistön alueella asuville lapsille ja heidän perheilleen on käynnistynyt. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tasa-arvoa edistävä rahoitus (positiivinen diskriminaatio) on jaettu koulujen ja alueiden sosio-ekonomisen statuksen perusteella. Koko opetushenkilöstö osallistui 7.9 järjestettyyn kolmiportaiseen tukeen liittyvään koulutukseen. Vuoden aikana yhteensä 44 opettajaa ja nuorisohjaajaa aloitti NEPSY-valmentaja koulutuksen.

Digitalisaatiota opetuksessa ja tieto- ja viestintäteknologian pedagogista käyttöä on tuettu tutor- ja mentortoiminnan kautta hankerahoituksella. Opetussuunnitelmaan sisältyvän tv:n pedagogisen käytön suunnitelman tavoite 1 pääte-laite / 2 oppilasta ei ole toteutunut. Nuorisopalveluissa digitaalisuus on edennyt suunnitellusti. Po1nt portaaliin kehitettiin nuorten chat, läksytuki-chat ja botit vastaamaan nuorten kysymyksiin ja tuen tarpeeseen.

Nuorten työnhakijoiden virta yli 3 kk:n työttömyyteen on keskimäärin 35%. Etsivän työn piiriin tuli 294 nuorta. AVI myönsi 8 etsivälle nuorisotyöntekijälle valtionavustuksen.

Koulutuspoliittisen ohjelman arviointi suoritettiin.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Perusopetus- ja nuorisopalvelujen talouden toteutuma alittaa talousarvion. Perusopetuspalveluiden toimintakatteen toteutuma on 98,8 % ja nuorisopalvelujen 99,7 %.

Perusopetuksen positiiviseen tulokseen vaikutti mm. koulukuljetussopimuskustannuksen alittuminen, Servican hyvitys ateriapalveluihin ja kansalaisopiston hyvitys aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen järjestämiskustannuksiin. Myös tulopuolella toteutuma oli budjetoitua parempi.

Hanketoiminta on edelleen kasvanut, vuoden 2019 aikana oli käynnissä n. 50 hanketta. Kustannukset yhteensä n. 2,2 M€, avustusten osuus 1,9 M€ ja omavastuun osuudeksi jäi n. 0,3 M€.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Oppilasmäärän kasvu keskittyy kaupunkialueelle ja aiheuttaa tilatarpeita. Vastaavasti oppilasmäärä vähenee maaseutualueilla ja voi aiheuttaa haasteita opetuksen järjestämiselle. Oppilasmäärän kasvu alueittain epätasaisesti on toteutunut.

Tilakeskus on tehnyt aiempaa perusteellisempia kuntotutkimuksia ja useiden koulu-kiinteistöjen ja nuorisotilojen on todettu olevan elinkaarensa päässä tai peruskorjauksen tarpeessa. Tällä on suora vaikutus investointitarpeeseen. Koulu-kiinteistöjen kuntotutkimukset ovat vahvistaneet useiden koulukiinteistöjen olevan elinkaarensa päässä. Rytlyn koulun toiminta siirrettiin väistötiloihin vuoden lopussa.

Vanhentunut laitekanta hidastaa opettajien digitaalisen osaamisen soveltamista perusopetuksessa ja tv:n strategian jalkautumista käytäntöön. Korvaavien laitteiden hankinta vanhentuneiden tilalle on osoittautunut odotettua haastavammaksi kuluvan vuoden aikana.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

1. KASVAVA KUOPIO

1.2. Vetovoimainen innovaatio- ja oppimisympäristö sekä laadukas koulutusketju

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Kuopiossa on digitaitavat koululaiset. Digitaalisuus edistyy perusopetuksessa ja lukioissa.	Perusopetuspalveluissa tavoitteeseen 1 päätelaite/2 oppilasta pyritään. Jokainen opettaja/oppija toteuttaa osan opetuksesta/oppimisprosessistaan digitaalisesti. Opettajien keskimääräinen osaamistaso on kansallisen keskiarvon yläpuolella.	Perusopetuspäälliköt	 (etenee hitaasti tai osittain) Opetussuunnitelmaan kirjattu tavoite 1 laite / 2 oppilasta ei toteutunut vuoden 2019 aikana. Suurin osa opettajista osallistui turor- tai mentoropettajan ohjaukseen osana opetustapahtumaa. Keskeiseksi esteeksi digitaalisuuden etenemiselle opettajat kokevat laitekannan vähyyden. Valtaosa oppilaista käytti digitaalisia välineitä ja materiaaleja säännöllisesti ja niiden koettiin auttavan oppimista sangen hyvin.

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Kaupungin tilat ja puistot ovat helposti asukkaiden ja järjestöjen käytössä.	Päiväkotien, koulujen ja nuorisopalvelujen tilat ovat helposti asukkaiden ja järjestöjen käytössä. Em. tilojen ulkopuolinen käyttö lisääntyy. Hyvin varustellut koulujen pihat ovat osa oppimisympäristöä ja toimivat alueen lähiliikuntapaikkoina.	Perusopetuspäälliköt ja nuorisopäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Perusopetuksen koulujen salien tilapäinen ja vakiokäyttö lisääntyi. Luokkatilojen käyttö on vähäistä. Uusien ja peruskorjattavien koulujen yhteyteen suunnitellaan ja rakennetaan lähiliikunta-alueita. Järjestöt käyttävät aktiivisesti nuorisotiloja.
Lasten ja nuorten liikkuminen on lisääntynyt ja on vähintään suositusten mukaista. Kaikilla lapsilla ja nuorilla on vähintään yksi	Kaikki perusopetuksen koulut ovat mukana Liikkuvassa koulussa. Vahvistetaan toiminnallista oppimista. 7-18-vuotiailla tavoitteena 1-2 tuntia reipasta liikuntaa päivässä	Perusopetuspäälliköt ja nuorisopäällikkö	 (etenee hitaasti tai osittain) Liikkuminen ja toiminnallinen oppiminen etenivät. Osa koulujen kerhotoiminnasta toteutui liikunnallisena. Erityisesti uusien koulujen välituntipihat ja lähiliikunta-alueet lisäsivät koululaisten liikkumista koulupäivän aikana.

harrastus. Tiivistetään kumppanuutta järjestöjen kanssa.	ja yhtäjaksoista istumista korkeintaan 2 tuntia. Syksyn 2019 aikana pilotoidaan harrastuspassia jollekin ikäluokalle yläkouluissa. Aluehallintoviraston myöntämällä avustuksilla järjestetään useita kymmeniä lasten ja nuorten erilaisia harrastuskerhoja kouluilla ja nuorisotiloissa Liikunnallista nuorisotyötä tehdään kaikissa nuorisotiloissa viikoittain useita tunteja		Nuorisotiloilla runsaasti nuorten omaehtoista ja ohjattua liikuntaa. AVI rahoituksella n. 23 eri kerhoa. Skeittihallilla ennätys-syksy. Harrastuspassin pilotointi ei edennyt.
--	---	--	--

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Varhainen tukeminen on sisäänrakennettu kaikkeen toimintaan. Nuoret ja lapsiperheet saavat tarvitsemaansa varhaista ja avohuollon tukea.	Perusopetuksessa palveluohjaus ja monitoimijaiset tiimit varmistavat oikea-aikaisen ja riittävän tuen. Toteutetaan kolmiportaisen tuen suunnitelmaa. Monitoimijaisen tiimityön kokeilu Inkilänmäen, Saarijärven ja Männistön alueella Varhaiseen tukeen liittyvää koulutusta koko opetushenkilöstölle Kohdennetut NEPSY-valmentajakoulutukset ja ART-koulutukset alkavat kolmiportaisen tuen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Sivistyskunta-agenttihanke tukee osallistumista LAPE-keskusten kehittämiseen Turvataan jokaiselle perusopetuksen	Perusopetuspäälliköt ja nuorisopäällikkö	(etenee suunnitellusti) Vuoden aikana 44 opettajaa ja nuorisohjaaja aloitti NEPSY-koulutuksen ja koko opetushenkilöstölle järjestettiin koulutus liittyen kolmiportaiseen tukeen. Perusopetus ja nuorisotoimi osallistui monitoimijaiseen pilotointiin Männistön alueella. Perusopetus ja nuorisopalvelut kehittivät monitoimijuutta perusopetuksen Parastaennen -hankkeessa. Perhekeskuksen suunnittelutyö käynnistyi. Etsivään nuorisotyöhön tuli uusia nuoria 294. Nuorisopalvelut olivat perjantaisin torilla PoP-UP nuokkarissa Wautossa ja Apajassa. Wauto kiersi myös maaseutualueilla etsivässä nuorisotyössä.

	päättäneelle toisen asteen opiskelupaikka. Etsivä nuorisotyö tavoittaa koulupudokkaat ilmoitusten ja jalkautuvan työn kautta. Nuorisopalvelujen järjestämä toiminta perustuu laajaan ennaltaehkäisyyn ja päihteettömyyteen			
--	---	--	--	--

2.3. Työllistyminen ja toimeentulo

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Mahdollistetaan kaikille peruskoulun päättävälle kuopiolaisille nuorille työkokemuksen hankkiminen kesätyösetelin avulla.	Yrityksille, järjestöille ja perusopetuksen 9.-luokkalaisille tehostetaan kesätyösetelin markkinointia.	Nuorisopäällikkö	✓ (valmis) Kesätyösetelin käyttöönotto toteutui työllistämisyksikön toimintana ja nuorten mahdollisuus hankkia työkokemusta toteutui.
Toteutetaan konsernitasoista työllisyyspolitiikkaa. Hyödynnetään sosiaalisia kriteerejä hankinnoissa. Pitkäaikaistyöttömien määrä vähenee ja työmarkkinatuen kuntaosuusmaksu pienenee.	Nuorisopalvelut tarjoaa harjoittelu-, työssäoppimis- ja työkokeilupaiikkoja ja osa-aikaisia kausityöpaikkoja.	Nuorisopäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Tavoitteen mukaisia harjoittelu- ja työkokeilupaiikkoja sekä kausityöpaikkoja oli yli sata vuoden 2019 aikana.

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Asukkaiden vaikuttamista ja osallistumista omassa elinympäristössä lisätään eri tavoin.	Kaikissa kouluissa oppijat voivat vaikuttaa opetuksen suunnitteluun ja koulun arkeen. Kuopion nuoret vaikuttajat - kehittämishanke nuorisovaltuuston ja lastenparlamentin toiminnan alueellistamiseen.	Perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö, rehtorit	● (etenee suunnitellusti) Koulut suunnittelivat toimenpiteet oppilaiden osallisuuden parantamiseksi ja niiden toteuttaminen aloitettiin kouluilla. Koulun arvioivat kehittämistä kesäkuussa 2020 osana lukuvuosisuunnitelman arviointia. Nuoret vaikuttajat hankkeella kehitettiin nuorisovaltuuston toimintaa. Kuhulab-hanke yhdessä Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa kehitti asukastoimintaa etenkin Jynkän alueella.

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO				

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Edistetään etätyöskentelyä, verkko-opiskelua ja etäkokouksia.	Osa yhteisistä kokouksista ja koulutuksista Skypen ja webinaarien avulla.	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Etäosallistumista kokouksiin ja webinaareihin lisätty ja verkkokokoukset ovat koulujen hallinnossa arkipäivän työkalu. Täydennyskoulutuksessa verkko-opiskelu on lisääntynyt.
Parannetaan tilojen monikäyttöisyyttä ja tehostetaan tilankäyttöä. Julkisten tilojen iltakäyttö kerhotoimintaan yms. toimintaan.	Päiväkot-, koulu- ja nuorisotilat ovat helposti ja nykyistä laajemmin asukkaiden ja järjestöjen käytettävissä.	Perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö, rehtorit	 (etenee suunnitellusti) Perusopetuksen koulujen salien tilapäinen ja vakiokäyttö lisääntyi. Järjestöt käyttivät nuorisopalveluiden tiloja suunnitelmien mukaisesti.

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Henkilöstön moniammatilliseen yhteistyöhön on kehitetty uusia malleja sähköisten työskentelyalustojen, kokeilujen ja henkilöstön "kohtaamon" kautta.	Johtamista tuetaan täydennyskoulutuksella. Monitoimijaista tiimimallia pilotoidaan Inkilänmäen, Saarijärven ja Männistön alueella	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Monitoimijainen pilotointi jatkuu. Koulujen johtotiimikoulutukset ovat toteutuneet. Kulttuuriareena 44 toiminnan kehittämisprosessi tapahtui syksyn aikana.
Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut ja sairauspoissaolot ovat vähentyneet 2 henkilötyöpäivää/htv.	Yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat on laadittu ja niiden toteutumista arvioidaan. Työnohjaus mahdollistetaan tarvittaessa kaikille työntekijöille. Osa kouluista on mukana kaupunkitasoisessa	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	 (etenee hitaasti tai osittain) Sairauspoissaolojen vähenemistavoite ei toteutunut, sairauspoissaolojen määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 1,0 kal.pv/htv, yhteensä 13,4 kal.pv/htv. Työnohjaukset toteutuivat tarveperusteisesti. Työhyvinvointihanke eteni suunnitellusti.

	työhyvinvointihankkeessa. Varahenkilöjärjestelmää pilotoidaan 1.8.2019 alkaen. VincitLaAs-järjestelmän kautta rehtori ja opettaja voivat tilata mm. johtamiseen, työarkeen ja hyvinvointiin liittyviä palveluita Kehitetään ja kokeillaan erilaisia hyvinvointipalveluja.		Varahenkilöjärjestelmä pilotoitiin syksyn aikana ja jatkuu osittaisena koulujen omalla rahoituksella. Etsivässä nuorisotyössä toteutettiin tiimityöskentelyyn liittyvä prosessi kevään ja syksyn aikana.
--	---	--	--

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Digitalisoidaan ja sujuvoitetaan palveluprosesseja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa.	Kaikissa yksiköissä toteutetaan LEAN-ajattelua toiminnan suunnittelussa ja kehittämistyössä.	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	(etenee suunnitellusti) Muutamia esimerkkejä: ESSin tunti-ilmoitusten sähköistämisessä on edistytty. Lukuvuosisuunnitelman tilasto-osion tiedonkeruun automatisointi on toteutettu. Yläkouluun ilmoittautuminen on sujuvoitettu. Lukuvuoden 2020 alussa perusopetuksen oppilasilmoitukset täytetään sähköisesti. Logbook otettu käyttöön nuorisopalveluissa siitä kehittyi yhdessä Kanuunaverkoston kanssa loki-kirja. Läksytuki chat, nuorten chat, tekoälyä, bottia käyttävä "keskustelu- ja neuvontapalsta". Somea käytetään paljon tiedottamisessa ja markkinoinnissa, myös maksullista markkinointia. Nuorisopalvelut mukana Netari-toiminnassa.
Kehitetään vaikutusten arviointia (yritysvaikutukset yms.).	Vuonna 2019 otetaan käyttöön valtakunnallinen Logbook - laadullinen nuorisotoiminnan tilastointijärjestelmä. Ollaan mukana kehittämässä lapsivaikutusten arviointia.	Nuorisopäällikkö, perusopetuspäälliköt	(etenee suunnitellusti) Logbook otettiin käyttöön, mutta vuoden lopussa se muuttui maksulliseksi yllättäen ja sen tilalle tulee loki-kirja. Lapsivaikutusten arviointityössä on oltu mukana osana LAPE-työtä.
Maakunta- ja sote-uudistuksen jälkeisen organisaation ja toimintatavan rakentaminen etenee.	Ollaan mukana LAPE-, LANU- ja LANUPE -työssä suunnittelemassa oppimisen ja kasvun tuen palveluiden sujuvuutta.	Perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	(valmis) LANU/LANUPE työ siirtyi perhekeskuksen suunnitteluvaiheeseen, johon perusopetus ja nuorisotoimi tulee osallistumaan.

Varmistetaan, että muutos henkilöstön ja kuntalaisten kannalta sujuu jouhevasti palvelutason kärsimättä.	Sivistyskunta-agenttihankkeella pyritään varmistamaan sivistystoimen tarpeiden huomioiminen sote-uudistuksessa.		Sivistyskunta-agentti toimi vuoden loppuun saakka.
--	---	--	--

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Tilikauden tulos on valtuuston hyväksymän talousarvion mukainen.	Talouden seuranta tehdään säännöllisesti, koulutetaan/opastetaan vastuuhenkilöt toiminnan suunnittelussa/toteutuksessa huomioimaan talouden reunaehdot.	Opetusjohtaja, perusopetuspäälliköt, nuorisopäällikkö	✓ (valmis) Vuoden 2019 talouden toteutuma on positiivinen. Positiiviseen tulokseen vaikutti mm. koulukuljetussopimuskustannuksen alittuminen sekä muut tp-vaiheessa tulleet hyvitykset, yhteensä n. 0,6 M€.
Toteutetaan strategian mukaista investointiohjelmaa valtuuston hyväksymän talousarvion mukaisesti.	Palveluverkoston jatkuva tarkastelu sekä tarve- ja hankeselvitykset.	Opetusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) Koulujen tai lähipalvelukeskusten tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat etenivät suunnitellusti Hiltulanlahti otettiin käyttöön 1.8.2019, läntisen maaseutualueen koulu ja päiväkotitoimi on toteuttamisvaiheessa ja valmistuu vuoden 2020 loppuun mennessä., Hatsalan, Riistaveden, Pirtin ja Niiralan hankesuunnitelmat ovat valmistumassa. Oppilasmäärän pienentyessä suunnittelutyö on käynnistynyt kouluissa, joissa oppilasmäärä vähenee, ryhmien yhdistämiseksi ja luokanopettajaresurssin siirtämiseksi kouluihin, joissa oppilasmäärä kasvaa. Vastaava suunnittelutyö on käynnistynyt myös yläkouluissa.

Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö

Opetusjohtaja Leena Auvisen katsaus ajalta 1.1. -31.12.2019

Toiminta (lyhyesti)

Kuopion lukiokoulutuksen toiminta eteni vuosisuunnitelmien mukaisesti. Opetusta pystyttiin järjestämään laadukkaasti verkostomaisella lukioiden yhteistyöllä. Kevään 2019 yhteishaussa lukiokoulutukseen haki 62% kuopiolaisista peruskoululaisista ja 22 aloituspaikan lisäyksestä huolimatta ulkopuolelle jäi 112 hakijaa. Kaksois-tutkinnon suorittajien määrä on vähenemässä.

Uusi lukiolaki astui voimaan 1.8.2019 ja se vahvisti muun muassa korkea-aste-yhteistyötä, opinto-ohjausta, erityisopetusta ja kansainvälisyyttä. Samalla käynnistyi myös lukioiden uusi opetussuunnitelmatyö.

Sähköiset ylioppilaskokeet toteutettiin kevään 2019 tutkinnossa kaikissa oppiaineissa ja ne sujuivat erittäin hyvin. Langattoman tutkintosalin pilotointi tehtiin Kuopiossa keuhällä 2019.

Kuopion taidelukio Lumitin suunnittelu eteni. Lukiokampusrakentamisen etenemistä pyrittiin edistämään ja lukiotoimen asiantuntijat olivat aktiivisesti mukana suunnittelun eri vaiheissa.

Yhteistyö korkea-asteen kanssa toimi vakiintuneesti ja se perustuu yhdessä sovittuun ja kehitettyyn toimintamalliin, jossa toimijoina ovat kaikki lukiot ja Avoin yliopisto.

Kuopion alueen urheiluakatemia toiminta eteni toimintasuunnitelman mukaisesti. "Ketterä kaksoisura Kuopion alueella – opiskelevan urheilijan urasiirtymät" –hanke tuki erityisesti nivelvaiheita ja yhteistyötä yritysmaailman kanssa.

NEST-toiminnan kautta saadun lukioiden kansainvälisyysosaamisen hanketoiminnan siirtäminen lukioiden vastuulle käynnistyi.

Isoverstas siirrettiin liikkeenluovutuksella Snellman Instituutti ry:n ylläpidettäväksi 1.7.2019 alkaen.

Koulutuspoliittisen ohjelman arviointi suoritettiin.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Kuopion lukiotoimen talous toteutui talousarvion mukaisena.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Nousevien ICT kulujen rajoittamiseksi toimenpiteet (liittymien sulkeminen ja vanhojen koneiden poistot) eivät vaikuttaneet ICT kustannusten nousujen hillitsemiseen. Asiaa on selvitetty aktiivisesti palveluntarjoaja Isteekin kanssa.

Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö

1. KASVAVA KUOPIO

1.2. Vetovoimainen innovaatio- ja oppimisympäristö sekä laadukas koulutusketju

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Kuopiossa on digitaitavat koululaiset. Digitaalisuus edistyy perusopetuksessa ja lukioissa.	Monimuoto-opetus laajenee lukio-opetuspalveluissa.	Lukio-opetuspäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Koulutukset ovat toimineet hyvin ja opettajakunnat saaneet tarvittavaa TVT pedagogista tukea. Sähköinen ylioppilastutkinto toteutettiin kaikissa aineissa.

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Lasten ja nuorten liikkuminen on lisääntynyt ja on vähintään suositusten mukaista. Kaikilla lapsilla ja nuorilla on vähintään yksi harrastus. Tiivistetään kumppanuutta järjestöjen kanssa.	Vahvistetaan toiminnallista oppimista. 7-18-vuotiailla tavoitteena 1-2 tuntia reipasta liikuntaa päivässä ja yhtäjaksoista istumista korkeintaan 2 tuntia.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	● (etenee suunnitellusti) Tiedotusta ylläpidetty perinteiseen tapaan ja kannustettu työpaikkaliikkumisessa käyttämään polkupyöräilyä tai liikkumista kävellen.

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Varhainen tukeminen on sisäänrakennettu kaikkeen toimintaan. Nuoret ja lapsiperheet saavat tarvitsemaansa varhaista ja avoimuuden tukea.	Lukiopalveluissa tehostetaan erityisopetuksen vaikuttavuutta ja käynnistetään jälkiohjaus.	Lukio-opetuspäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Erityisopettajien resurssointia tarkastettiin syksyn aikana ja aikuislukion tarve on ollut ennakoitua suurempi. Opinto-ohjaajien vuosityöajan seuranta on sujunut hyvin ja kokemuksia saadaan lisää kevään 2020 aikana.

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Edistetään etätyöskentelyä, verkko-opiskelua ja etäkokouksia.	Osa yhteisistä kokouksista ja koulutuksista Skypen ja webinaarien avulla.	Opetusjohtaja, lukio-opetuspäällikkö	 (etenee hitaasti tai osittain) Etäopetuksen mahdollistamiseksi niin Juankosken lukiolle kuin Nilsiän lukioille on edistetty varustamalla opetustiloja etäopetuksen tuottamiseksi ja vastaanottamiseksi. Varustelua on myös tehty Kallaveden lukion ja Kuopion klassillisen lukion opetustiloihin, että voidaan tuottaa muonipuolisempaa lukio-opetusta niin Kuopion lukioille kuin maakunnan pienille lukioille. Skype-kokouksia on lisätty.
Parannetaan tilojen monikäyttöisyyttä ja tehostetaan tilankäyttöä. Julkisten tilojen iltaikäyttö kerhotoimintaan yms. toimintaan.	Lukioiden tilat ovat helposti ja nykyistä laajemmin asukkaiden ja järjestöjen käytettävissä.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	 (etenee suunnitellusti) Kuopion lukiorakennusten käyttöastetta on pystytty hieman nostamaan iltaikäytön ja muiden tapahtumien järjestämisen myötä. Sähköisten ylioppilastutkintosalien suunnittelu ja rakentaminen on toteutettu lukioiden yhteistyönä. Lukioiden salien vakio- ja tilapäinen käyttö ovat lisääntyneet.

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Henkilöstön moniammatilliseen yhteistyöhön on kehitetty uusia malleja sähköisten työskentelyalustojen, kokeilujen ja henkilöstön "kohtaamon" kautta.	Johtamista tuetaan täydennyskoulutuksella. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuus vertaistukeen ja mentorointiin esim. aineryhmittäin.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	 (etenee hitaasti tai osittain) Opettajien koulutukset ovat toteutuneet hyvin eri teemoissa ja erityisesti uuteen LOPS21 opetussuunnitelmatyöhön on paneuduttu hyvin. Johtamisjärjestelmän (Laas) käyttöönotto ei ole edistynyt suunnitellut mukaisesti aikaresurssipulan takia. Lukioiden johdon ja opettajakuntien työaika on keskittynyt digitaalisten oppimisympäristöjen ja LOPS työn suuntaan.
Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut ja sairauspoissaolot ovat vähentyneet 2 henkilötyöpäivää/htv.	Yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat on laadittu ja niiden toteutumista arvioidaan. Työnohjaus mahdollistetaan	Lukio-opetuspäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Sairauspoissaolojen vähentämistavoite ei ole toteutunut, sairauspoissaolojen määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 2,3 kal.pv/htv, yhteensä 6,3 kal.pv/htv. Kaikilla lukioilla on hyvinvointisuunnitelmat ja niitä arvioidaan osana

	tarvittaessa kaikille työntekijöille. Jatketaan ja laajennetaan VincitLaas-järjestelmän käyttöä Kehitetään ja kokeillaan erilaisia hyvinvointipalveluja.		lukuvuosisuunnitelman arviointia. Työhyvinvointiparit ovat toimineet lukion rehtorin työparina ja kehittäneet erilaisia toimintoja henkilöstön työhyvinvoinnin parantamiseksi. Työhyvinvointikyselyjä on toteutettu lukiokohtaisesti ja nouseviin haasteisiin on puututtu eri keinoin. (työterveys, työnohjaus, työn järjestelyt, työpisteen ergonomia) Vincit LaaS palvelun käyttöä on edelleen pilotoitu ja palveluita kehitetty järjestelmän kehittämiseksi paremmin opetushenkilöstön johtamiseen. Innoduel työkalu on otettu koulutoimitasoisesti käyttöön. Innoduelin osallistavalla kysely ja äänestystyökalulla on pyritty nopeammin saamaan tietoa koko kouluyhteisön mielipiteistä ja haasteista. Tämä muuttaa oppilaitoksen toimintakulttuuria ja tukee sen yhteisöllisyyttä ja oman kyvykkyyden käyttöä oman hyvinvoinnin lisäämiseksi.
--	---	--	--

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Digitalisoidaan ja sujuvoitetaan palveluprosesseja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa.	Kaikissa yksiköissä toteutetaan LEAN-ajattelua toiminnan suunnittelussa ja kehittämistyössä.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	(etenee suunnitellusti) Verkkoalustojen käyttö on tehostunut ja koulutusta on saatu riittävästi O365 alustan uusiin ominaisuuksiin. Langattoman YO-verkon testaaminen jatkuu ja valmistaudutaan vuonna 2020 hakemaan itse YO-tutkinnon suorittamisen lupaa langattomassa verkossa vuodelle 2021.

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Tilikauden tulos on valtuuston hyväksymän talousarvion mukainen.	Seurataan kuukausittain talousarvion toteutumista ja kehitetään valmiutta nopeaan reagointiin tarvittaessa.	Lukio-opetuspäällikkö	(etenee suunnitellusti) Lukiotoimen talouden suunnittelussa on päästy eteenpäin ja lukiokohtaista budjetoitijärjestelmää parannettu. Lukion vuoden 2019 talous toteutui talousarvion mukaisena.

Kasvun ja oppimisen tuen palvelut

Kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemen katsaus ajalta 1.1. -31.12.2019

Toiminta (lyhyesti)

Opiskeluhuollon palvelutarve on jatkunut entisellään. 7 vrk:n lakisääteisissä määrääjoissa pysyminen on tuottanut haastetta. Yhdistelmätehtävät perheneuvolan kanssa lakkautettiin ja palvelu järjestettiin oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa kokoaikaisesti työskentelevällä henkilöstöllä elokuun alusta alkaen myös Nilsiässä ja Maaningalla. Psykologiresurssin lisäyksen ja palvelun selkeämmän kohdentamisen myötä psykologien tutkimusjonot ovat tällä hetkellä kohtuullisemmat, kuin aikaisemmin. Työtä pystytään tällä hetkellä kohdentamaan hieman enemmän oppilaiden ja opiskelijoiden psykososiaaliseen tukeen ja yhteisölliseen opiskeluohjaukseen.

Kuraattorityön osalta ollaan mukana Parasta ennen –hankkeessa. Lape-työhön osallistuminen ja monitoimijaisen yhteistyön kehittäminen eteni. Henkilöstön koulutussuunnitelmassa painotetaan jatkossa näyttöön perustuvia menetelmiä ja vahvistetaan mm. lyhytinterventio-osaamista edelleen.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Talousarvio toteutui suunnitelman mukaisesti. Henkilökunnalle on jouduttu vuokraamaan työhuonetilaa lisää, mikä on tuonut osaltaan lisäkuluja. Toisaalta kaikkia psykologin tehtäviä ei ole onnistuttu täyttämään suunnitellun aikataulun mukaisesti, joten palkkakuluista syntyi säästöä.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Psykologien rekrytointi on ollut edelleen haasteellista ja palvelua ei ole pystytty järjestämään kaikilla kouluilla / oppilaitoksilla suunnitelman mukaisesti. Psykologiresurssi saatiin suunnitellulle tasolle kuitenkin loppuvuodesta. Työntekijämäärä on kriittinen suhteessa asiakasmäärään kuraattoripalvelun osalta.

Toisella asteella, Savon ammatti- ja aikuisopistolla, tapahtuneen väkivallanteon seurauksena aiheutui lisää ennakoimatonta kriisityötä ja tämä kuormitti toisen asteen oppilashuollon työntekijöitä. Kriisin hoito onnistui kuitenkin olosuhteisiin nähden hyvin ja v. 2020 kriisin jälkihoitotyö jatkuu.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Ruuhkautuneet lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut heijastuivat psykologi- ja kuraattoripalvelun kysyntään vaikeuttaen työn kohdentamista ennaltaehkäisevään ja varhaiseen tukeen. Rekrytointiongelmien haastoivat palveluiden järjestämistä asiakkaan oikeuksien näkökulmasta ja lisäksi vaikuttivat työyhteisön työhyvinvointiin työmäärän ja vastuun kasvaessa resurssin puutteen vuoksi.

Asiakastilastoja seurattiin säännöllisesti mm. määrääajojen toteutumisen osalta sekä käyntien syiden osalta.

Työhyvinvointisuunnitelmat laadittiin ja suunnitelmaa toteutettiin ja seurattiin säännöllisesti. CAF –arviointi on käytössä ja laatutyötä tehtiin suunnitelman mukaisesti.

Lape-työn kautta on keskusteltu mm. lapsibudjetoinnista ja tätä selvitetään parhaillaan maakuntatasolla ja Kuopiossa. Työnjakoa oppilashuollon, perusterveydenhuollon ja muiden palveluiden kesken on syytä edelleen selkeyttää etenkin lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjuun kuuluvien tahojen kanssa yhdessä.

Kasvun ja oppimisen tuen palvelut

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Varhainen tukeminen on sisäänrakennettu kaikkeen toimintaan. Nuoret ja lapsiperheet saavat tarvitsemaansa varhaista ja avohuollon tukea.	Varhaiskasvatuksen erityisopetuksen uusi toimintamalli on otettu käyttöön, ollaan mukana lapsiperhepalveluiden kehittämistyöryhmissä (Lape). Perusopetuksessa palveluohjaus ja monitoimijaiset tiimit varmistavat oikea-aikaisen ja riittävän tuen. Toteutetaan kolmiportaisen tuen suunnitelmaa.	Palvelupäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Lape-ryhmiin osallistuttiin säännöllisesti ja oltiin mukana kehittämässä monialaista yhteistyötä.

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Edistetään etätyöskentelyä, verkko-opiskelua ja etäkokouksia.	Osa yhteisistä kokouksista ja koulutuksista Skype ja webinaarien avulla.	Palvelupäällikkö, esimies	 (etenee suunnitellusti) Skype-kokouksia on järjestetty ja niiden käyttöä on lisätty.

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Henkilöstön moniammatilliseen yhteistyöhön on kehitetty uusia malleja sähköisten työskentelyalustojen, kokeilujen ja henkilöstön "kohtaamojen" kautta.	Osallistutaan kaupunkitasoisin kehittämistyöryhmiin sekä Lape-työhön.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäällikkö	 (etenee suunnitellusti) Lapetyöhön on osallistuttu aktiivisesti. Kaupungin Lanupe -työhön liittyen on käynnissä pilotti Saarijärven alueella.

Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut ja sairauspoissaolot ovat vähentyneet 2 henkilötyöpäivää/htv.	Yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat on laadittu ja niiden toteutumista arvioidaan. Työnohjaus mahdollistetaan tarvittaessa kaikille työntekijöille. Kehitetään ja kokeillaan erilaisia hyvinvointipalveluja.	Esimies		(etenee suunnitellusti) Kasvun ja oppimisen tuen työhyvinvointisuunnitelma on laadittu ja sitä toteutetaan. Työnohjaukset ovat toteutuneet. Sairauspoissaolojen määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 2,6 kal.pv/htv, yhteensä 6,1 kal.pv/htv.
--	--	---------	---	---

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö		Seuranta 31.12.
Digitalisoidaan ja sujuvoitetaan palveluprosesseja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa.	Kaikissa yksiköissä toteutetaan LEAN-ajattelua toiminnan suunnittelussa ja kehittämistyössä. Laajennetaan digitaalisia nuorten tieto- ja neuvontapalveluita monimediaisella chat-palvelulla ja digitaalisella läksytuella.	Palvelupäällikkö		(etenee hitaasti tai osittain) Tukea toiseen sivusto on käytössä. Lean - prosesseja ei ole toteutettu.
Uudistetaan rakenteita ja toimintatapoja maakuntauudistuksen etenemisestä riippumatta. Varmistetaan, että muutokset henkilöstön ja kuntalaisten kannalta sujuvat jouhevasti palvelutason kärsimättä.	Ollaan mukana LAPE-, LANU- ja LANUPE -työssä suunnittelemassa oppimisen ja kasvun tuen palveluiden sujuvuutta.			(etenee suunnitellusti) Työ etenee koko ajan. Kaupungin sisäinen kehittämistyö on käynnissä ja alkuvuoden aikana on lähdetty suunnittelemaan palveluohjausta. Perhekeskusmallin suunnittelu käynnistyy 2020.

SELONTEKO VUODEN 2019 HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN JA KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUEEN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että toiminta on taloudellista ja tuloksellista, tavoitteet saavutettavaa, päätösten perusteena oleva tieto riittävää ja luotettavaa. Tarkoituksena on myös, että ja lakeja, säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuutta sekä voimavaroja turvataan. Sisäinen valvonta on varmistamistyötä, joka on toimialan johdon tekemää tai johdon lukuun tehtyä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten ja määräysten noudattamisessa ei ole havaittu oikeusseuraamuksia aiheuttaneita ongelmia. Palvelualueiden toimintasääntöä on tarkistettu vastaamaan muuttunutta organisaatiota ja vastuita. Tiedotusta ja ohjausta on annettu myös kohdennetusti. Asioiden valmistelussa on korostunut yhteistyö ja vuorovaikutus. Vuoden 2019 viranhaltijapäätösten julkisuuden ja verkkojulkaiseminen ei ole aiheuttanut palvelualueilla ongelmaa eikä poikkeamia yhteisesti sovitusta ja valtakunnallisista käytännöistä ja määräyksistä. Muutoksenhakuohjeita on tarkennettu ja ohjeistettu mm. hankintapäätöksen tekemisessä.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen sekä varojen käyttö

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta tai poikkeamista sekä niiden johdosta tehdyistä toimesta on kerrottu vuoden 2019 talouden ja toiminnan seurantaraporteissa.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen vuoden 2019 toimintakatteen toteutuma on 100,96 %, ylitystä 0,37 M€.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen syksyn jora-ennusteissa ylitystä ennustettiin. Kirjastopalvelut, musiikkikeskus, kansalaistoiminnan palvelut sekä kansalaisopisto tekivät positiivisen tuloksen, joilla voitiin osaksi kattaa liikuntapaikkapalveluiden, teatterin ja musiikkikeskuksen negatiivisia tuloksia.

Liikuntapaikkapalveluiden negatiivista tulosta ennustettiin ja sen aiheutti Kuntolaakson pysäköintilaitoksen vuokrat, jotka lähtivät kirjautumaan liikuntapaikkapalveluiden menoihin 1.9.2019 lukien, yhteensä 183 800 €. Osa em. ylityksistä saatiin katettua mm. Lippumäen ylipainehallin vuokraan varatulla määrärahalla, koska hallin käyttöönotto siirtyi aiemmin suunnitellusta aikataulusta. Lopullinen tulos ylitti talousarvion n. 77 000 €, 100,7 %.

Teatterin negatiivista tulosta ennustettiin myös ja lopullinen toteutuma ylitti talousarvion n. 0,6 M€, 112,3 %. Pääsylipputulot vähenivät, koska Äidinmaa-musikaalin kevään myynti jäi heikoksi (täyttöaste vain 60,4 %). Pääsytuloihin vaikutti myös talvella sattunut vesivahinko, jonka vuoksi useita esityksiä jouduttiin perumaan. Kevään pääesityksesi tarkoitettu B.Alban talo ei valitettavasti löytänyt yleisöä (täyt-

töaste vain 39,5 %). Musikaalin ja kevään päänäytöksen kalliit tuotantokustannukset ja huono myynti selittävät paljon huonoa taloudellista tulosta. Molemmat näytelmät ovat kuitenkin kulttuuritekoina merkittäviä ja taiteellisesti onnistuneita. Kotimainen uusi musikaali ja erittäin vaikuttava, visuaalisesti upea puhenäytelmä eivät valitettavasti saaneet riittävästi yleisöä.

Myös teatterin tilojen ulosvuokraukset vähenivät, koska sekä erilaisten tilaisuuksien että kävijöiden määrä vähenivät. Vesivahingosta johtuen tilat olivat pitkään pois käytöstä kevättalvella 2019, eikä niitä voitu vuokrata. Myös vahingon aiheuttama imagohaitta hiljensi kevään kauppaa myöhemminkin.

Edelliseen vuoteen verrattuna, vuonna 2018 teatterissa oli enemmän tilaisuuksia, koska Musiikkikeskus oli remontissa ja esim. Tanssii ja Soi piti tilaisuuksistaan ison osan teatterissa. Kuopion Reippaan voimistelijoiden esityksiä ei ollut 2019 (2018 kaksi esitystä). Kalpan Voittajaksi –seminaari siirtyi Puijonsarveen, mikä johtui toimijoiden keskinäisistä sopimuksista. Johtajan vaihduttua muutamia asiakkaita siirtyi kilpailevan toimijan tiloihin.

Myös menot ylittyivät. Syynä olivat isot tuotannot, jotka vaativat panostuksia. Pääasiassa ylitykset ovat henkilöstömenoja, ja siellä erityisesti määräaikaisten työntekijöiden palkat. Määräaikaississa erityisesti vierailijoiden määrä v. 2019 oli poikkeuksellisen suuri. Lisäksi äkilliset sairastumiset ja sijaisten tarve (Suurenmoista, Äidinmaa, Onnenummerot, Puhtaana käteen) lisäsivät tuotantokustannuksia.

Jälkikäteen voidaan todeta, että teatterin talouteen nähden tuotantoon otettiin liian isoja produktioita useita samana kautena, mikä lisäsi riskejä, joka valitettavasti toteutuivat osittain harmillisen vesivahingon siivittämänä. Korjaaviin toimenpiteisiin ryhdyttiin heti, mutta kesken kauden ei saatu riittäviä tuloksia. Sopeuttamistoimet jatkuvat 2020. Jatkossa tuotantojen sisäistä valvontaa tiukennetaan. Ohjaus ja suunnitteleva työryhmä sitoutetaan tuotantokohtaiseen raamiin tiukasti (toteutustapa, vierailevien määrä ym.). Lisäksi tuotantojen määrää vähennetään, mikä vaikuttaa myös tuotantokustannuksiin ja henkilöstön määrään.

Musiikkikeskuksen toimintakate ylitti talousarvion n. 52 000 €, 101,3 %, joka johtuu henkilöstön pitkistä sairauslomista ja siitä johtuvista tilapäisten muusikoiden kuluista, orkesterin ohjelmiston ja markkinointikanavien uudistamisesta.

Testamenttivaroja käytettiin vuoden 2019 aikana Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella 146 901,07 € lautakunnan päättämiin kohteisiin (Takuulla-hanke, Menox-toiminnan laajentamiseen sekä ehkäisevään päihdetyöhön). Vuodelle 2020 testamenttivaroja siirrettiin 99 433,15 €.

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintakatteen toteutuma on 99,4 %, alitusta 1,2 M€.

Myös kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintakatteen alittumista ennustettiin jora-ennusteissa. Alittumiseen vaikutti menojen osalta koulukuljetuskustannusten alittuminen sopimushinnasta sekä Servican hyvitys ateriapalvelukustannuksiin.

ja vastaavasti toimintatuotot ylittyivät budjetoidusta pääosin hanketoiminnan vuoksi.

Kasvun ja oppimisen palvelualueella testamenttivaroja käytettiin 38 033,74 € lautakunnan päättämiin kohteisiin (Vamos-hankkeen kuntaosuuteen ja Karttulan nuorisotyön kehittämiseen). Vuodelle 2020 testamenttivaroja siirrettiin 49 471,80 €.

Riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan suunnitelma on laadittu ja suunnitelma on hyväksytty hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen lautakunnissa.

Sisäisen valvonnan suunnitelmaa on toteutettu lautakunnassa hyväksytyjen painopisteiden mukaisesti.

Vuoden 2019 sisäisen valvonnan tavoitteita ja painopistealueita olivat kaupunkistrategian etenemisen konkreettiset toimenpiteet ja tuotokset, sopimustenhallinta, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuus ja palveluverkoston jatkuva tarkastelu.

Kaupunkistrategian etenemisen konkreettiset toimenpiteet ja tuotokset (valtuuston hyväksymien sitovien tavoitteiden toteutuminen, seuranta ja arviointi)

Valtuuston hyväksymien sitovien tavoitteiden toteutumista on raportoitu osavuosisikatsauksessa vastuualueetasolla. Toteutumatta jäi tavoite, että henkilöstön sairauspoissaolot olisivat vähentyneet 2 kal.pv/htv. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen osalta muutos edelliseen vuoteen oli kasvua 1,4 kal.pv/htv, yhteensä 11,9 kal.pv/htv ja kasvun ja oppimisen palvelualueen osalta muutos edelliseen vuoteen oli vähennystä 0,2 kal.pv/htv, yhteensä 15,2 kal.pv/htv.

Sopimustenhallinta (sopimusrekisteri, sopimusten noudattaminen ja valvonta, esimiesten koulutus)

Sopimusten vienti D360 järjestelmään on kunkin sopimuksen allekirjoittajan vastualueen vastuulla. Taloushallinto seuraa ja valvoo sopimuksia talouden näkökulmasta mm. laskutuksen ja laskujen asiatarkestus- ja tiliöintivaiheessa. Muu sopimusten valvonta on sopimuksen ko. palvelusta vastaavalla päälliköllä ja asiakkuusjohtajalla. Viranhaltijapäätöksen tekemiseen ja muutoshakuohjeen osalta on järjestetty kaupunkitasoista koulutusta esimiehille.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuus (riskien tunnistaminen, häiriötilanteiden hallinta, jatkuvuuden varmistaminen ja kontrollit)

Yleisen turvallisuuden hallinnan osalta on yleistä varautumista kehitetty tarkistamalla toimintayksikkökohtaisia pelastus- ja turvallisuussuunnitelmia ja turvallisuustietoisuutta on lisätty järjestämällä koulutuksia. Lisäksi on toteutettu toimintayksikkökohtaisia poistumisharjoituksia. Turvallisuuden edistämiseksi on yhteistyötä tehty turvallisuuspäällikön, työsuojelupäällikön sekä työsuojeluvaltuutettujen kanssa.

Lisäksi rekrytointiprosesseja on tarkistettu ja henkilöstön poissaolojen vähentämiseksi on laadittu työyksikkökohtaiset hyvinvointisuunnitelmat. Henkilöstön työssäjaksamisen ja työhyvinvoinnin osalta on työmenetelmiä, työturvallisuuden edistämistä sekä vaara- ja uhkatilanteiden raportointia on kehitetty.

Vuoden 2019 aikana on havaittu haasteita ICT-laskutuksen asiatarkastuksen ja laitehallintarekisterin osalta. Näitä ollaan selvittämässä yhdessä Isteikin kanssa. Haasteita on havaittu myös ICT-palveluiden kustannuskehityksessä, joka ei ole kaikilta osin ennakoitavissa. Supistunut ICT-budjetti vaatii palvelualueen sisällä tiukkaa budjettikuria ja omaavontaa sekä priorisointia. Se edellyttää kokonaisvaltaista ymmärrystä eri toimintojen todellisista tarpeista, jotta hankinnat saadaan palvelemaan koko palvelualueetta.

Palveluverkoston jatkuva tarkastelu (maankäyttö, lapsimäärät, tilat, hankesuunnittelun eteneminen, prosessin toimivuuden seuranta)

Monitoimijainen verkostotyönohjausryhmä (työryhmä koostuu päättäjistä ja kaupungin eri asiantuntijoista) kokoontuu säännöllisesti ja sen tehtävänä on palveluverkoston jatkuva tarkastelu ja valmistelun ohjaaminen. Palveluverkoston muutokset sekä tarve- ja hankeselvitykset käsitellään verkostotyönohjausryhmässä ja lautakunnissa ennen niiden etenemistä kaupunginhallitukseen ja –valtuustoon.

Oma arvio riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan nykytilasta ja kehittämistarpeista:

Hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen palvelualueen johto katsoo, että sisäisen valvonta on kohtuullisella tasolla.

Parantamista ja kehittämistä vaativat seuraavat asiat, jotka huomioidaan vuoden 2020 sisäisen valvonnan suunnitelmassa:

- Talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden
- Kehittämishankkeiden vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksiköitasolla (kuten ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen).

Mittaristo 2020

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Avainprosessi: Varhaiskasvatuspalvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2017	TP 2018	KS 2019	TP 2019
Kunnallinen	Lasten määrä *)	4 099	4 144	4 184	4 201
päiväkotihoido	Päiväkotien täyttöaste				
	- haja-asutusalueen täyttöaste	92	95	96	94
	- taajama-alueen täyttöaste	96	96	98	94
	Bruttokustannus €/lapsi	-12 719	-13 247	-13 938	-14 047
	Nettokustannus €/lapsi	-11 327	-12 103	-12 733	-12 870
	Päivähoidon tilojen määrä m ²	41 619	43 002	48 070	48 070
	Tilojen määrä m ² /lapsi	10	10	10	10
Yksityinen	Lasten määrä	934	1 109	1 209	1 192
päiväkotihoido	Nettokustannus €/lapsi	-8 588	-9 150	-9 197	-9 242
Kunnallinen	Lasten määrä *)	493	460	460	392
perhepäivähoito	Bruttokustannus €/lapsi	-11 357	-11 553	-11 421	-12 134
	Nettokustannus €/lapsi	-9 867	-10 253	-9 882	-10 666
Yksityinen	Lasten määrä	68	55	55	49
perhepäivähoito	Nettokustannus €/lapsi	-5 707	-6 515	-6 763	-7 008
Hoidossa olevien lasten määrä yhteensä		5 594	5 768	5 908	5 834
- joista alle 3 vuotiaiden määrä		1 342	1 364		1 348
Varhaiskasvatuksen osallistumis-% (0-6 v)		67,48	71,14	73,92	73,88
Avoimet	Lasten määrä	665	532	750	385
varhaiskasvatuspalvelut	Bruttokustannus €/lapsi	-1 177	-1 551	-1 089	-2 154
Kotihoidon ja yks. hoidon tuki Kelalle	Lasten määrä				
		1 778	1 654	1 600	1 489
	Nettokustannus €/lapsi	-3 111	-3 084	-3 138	-3 133

Lasten määrä on kuukausittain hoidossa olevien lasten keskiarvo.

Kunnallisen ja yksityisen päivähoito hintoja verrattaessa on otettava huomioon, että kunnallisen hoidon hintaan kuuluu palvelualuekokonaisuuden suunnittelu- ja hallintokustannukset, vuoro- ja iltohoito, loma-aikainen hoito, järjestämisvelvoitteen täyttäminen sekä erityistä tukea tarvitsevien lasten tukipalvelut, joita yksityisellä palveluntuottajalla ei ole.

Kunnallisen päiväkotihoidon ja yksityisen päiväkotihoidon €/lapsi kustannus sisältää myös esiopetuksen.

Avainprosessi: Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2017	TP 2018	KS 2019	TP 2019
Perusopetus	Oppilasmäärä 20.9.	10 438	10 584	10 714	10 618
	Erityisen tuen oppilaiden osuus oppilasmäärästä % *	5,8 %	6,0 %	6,0 %	6,0 %
	Luokkamuotoisen erityisopetuksen oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä % *	3,9 %	4,1 %	4,0 %	4,0 %
	Bruttokustannus €/oppilas, kaikki vuosiluokat	-9 230	-9 266	-9 554	-9 713
	Nettokustannus €/oppilas, vähennetty hankerahoitus	-9 127	-9 140	-9 444	-9 521
	Opetusryhmän keskikoko 1-6 luokilla *	17,6	17,3	17,2	17,2
	Opetusryhmän keskikoko 7-9 luokilla *	19,1	19,8	18,3	18,3
	Yleisopetuksen tuntimäärä/oppilas *	1,77	1,65	1,72	1,72
	Perusopetuksen tilojen määrä m ²	137 222	134 916	137 095	137 095
	Tilojen määrä m ² /oppilas	13	13	13	13
Nuorisopalvelut	Asiakaskäyntien lukumäärä	213 000	226 168	215 000	200 000
	Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten määrä	200	312	300	300
	Bruttokustannus €/asiakaskäynti	-16	-15	-16	-16
	Nuorisopalveluiden tilojen määrä m ²	9 281	9 287	9 290	9 290

Perusopetuksen bruttokustannuksissa ei ole huomioitu kotikuntakorvausmenoja eikä aikuisten maahanmuuttajien valmistavan opetuksen kustannuksia.

* Tunnusluvut on otettu Kouluikkunan tiedoista. Ryhmäkokolaskennassa on otettu huomioon joissakin aineissa käytettävät jako- ja hanketunnit, jotka pienentävät varsinaisia luokkakokoja. Kuopion kouluverkko on alueellisesti laaja ja oppilasmäärissä on alueittain suuria eroja, minkä vuoksi myös opetusryhmien koko vaihtelee alueellisesti. Vuoden 2019 toteutumatieto saadaan vasta loppukevästä 2020.

Avainprosessi: Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2017	TP 2018	KS 2019	TP 2019
Lukiokoulutus	Valtionosuuteen oikeuttava painotettu opiskelijamäärä	2 431	2 489	2 543	2 543
	Kahden tutkinnon koulutuksen opisk.määrä	236	200	200	200
	Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen hakevien määrä (%)	53 %	61 %	60 %	61 %
	Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen päässeiden määrä (%)	52 %	53 %	52 %	52 %
	Vieraskuntalaisten osuus lukion aloittaneista (%)	25 %	22 %	25 %	18 %
	Ensisijaisten hakijoiden määrä/lukioiden aloituspaikat	122	108	120	111
	Päivälukion kaikkien kurssien lukumäärä	2 390	2 380	2 390	2 392
	Bruttokustannus €/opiskelija, kaikki vuosikurssit *	-7 099	-7 138	-7 053	-7 105
	Lukioiden tilojen määrä m ²	19 708	19 337	19 828	19 828
	Tilojen määrä m ² /opiskelija	8	8	8	8

Avainprosessi: Kasvun ja oppimisen tuen palvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2017	TP 2018	KS 2019	TP 2019
Koulupsykologipalvelut	Koulupsykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oppilasmäärästä (0-10 luokkalaiset)	10 %	10 %	10 %	11 %
	Oppilaita/koulupsykologi (sis. esiopetuksen)	1 179	1 218	1 132	1 145
	Koulupsykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä lukion opiskelijamäärästä	13 %	14 %	12 %	13 %
	Lukion opiskelijoita/psykologi	1 541	1 061	1 033	1 015
	Psykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä 2. asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä	9 %	11 %	9 %	12 %
	Ammatillisen koulutuksen opiskelijoita/psykologi	1 428	1 235	1 128	1 186
Koulukuraattoripalvelut	Koulukuraattoripalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oppilasmäärästä (0-10 luokkalaiset)	10 %	10 %	10 %	12 %
	Oppilaita/koulukuraattori (sis. esiopetuksen)	1 231	1 204	1 233	1 218
	Kuraattorin palveluja käyttävien asiakkaiden määrä lukion opiskelijamäärästä	7 %	8 %	6 %	8 %
	Lukion opiskelijoita/kuraattori	1 401	1 311	1 185	1 168
	Kuraattorin palveluja käyttävien asiakkaiden määrä 2. asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä	14 %	17 %	13 %	16 %
	Ammatillisen koulutuksen opiskelijoita/kuraattori	1 187	1 134	1 071	1 059
Kasvun ja oppimisen palvelualue		TP 2017	TP 2018	KS 2019	TP 2019
Henkilöstömittarit	Henkilötyövuodet, htv (ilman työllisyysvaroin palkattuja)	2 418,6	2 471,8	2 442,0	2 514,9
	Sairauspoissaolot, kal.pv/htv	14,6	15,4	13,3	15,2
	Tapaturmapoissaolot, kal.pv/htv	0,54	0,61	3,6	0,44

HTV- JA SAIRAUSPOISSALOSEURANTA
Kasvun ja oppimisen palvelualue

HTV-MÄÄRÄT	MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN				
	TOTEUMA 12/2017 HTV	TOTEUMA 12/2018 HTV	TOTEUMA 12/2019 HTV	MUUTOS 2018/2019 HTV	MUUTOS %
Varhaiskasvatuspalvelut	1 106,7	1 129,5	1 140,0	10,5	1 %
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	1 090,5	1 119,4	1 151,1	31,7	3 %
Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	167,9	168,7	165,4	-3,3	-2 %
Kasvun ja oppimisen tuen palvelut	29,5	31,2	34,5	3,3	11 %
Johdon tukipalvelut	23,9	23,1	24,0	0,9	4 %
Kasvun ja oppimisen palvelualue	2 418,6	2 471,8	2 514,9	43,1	2 %

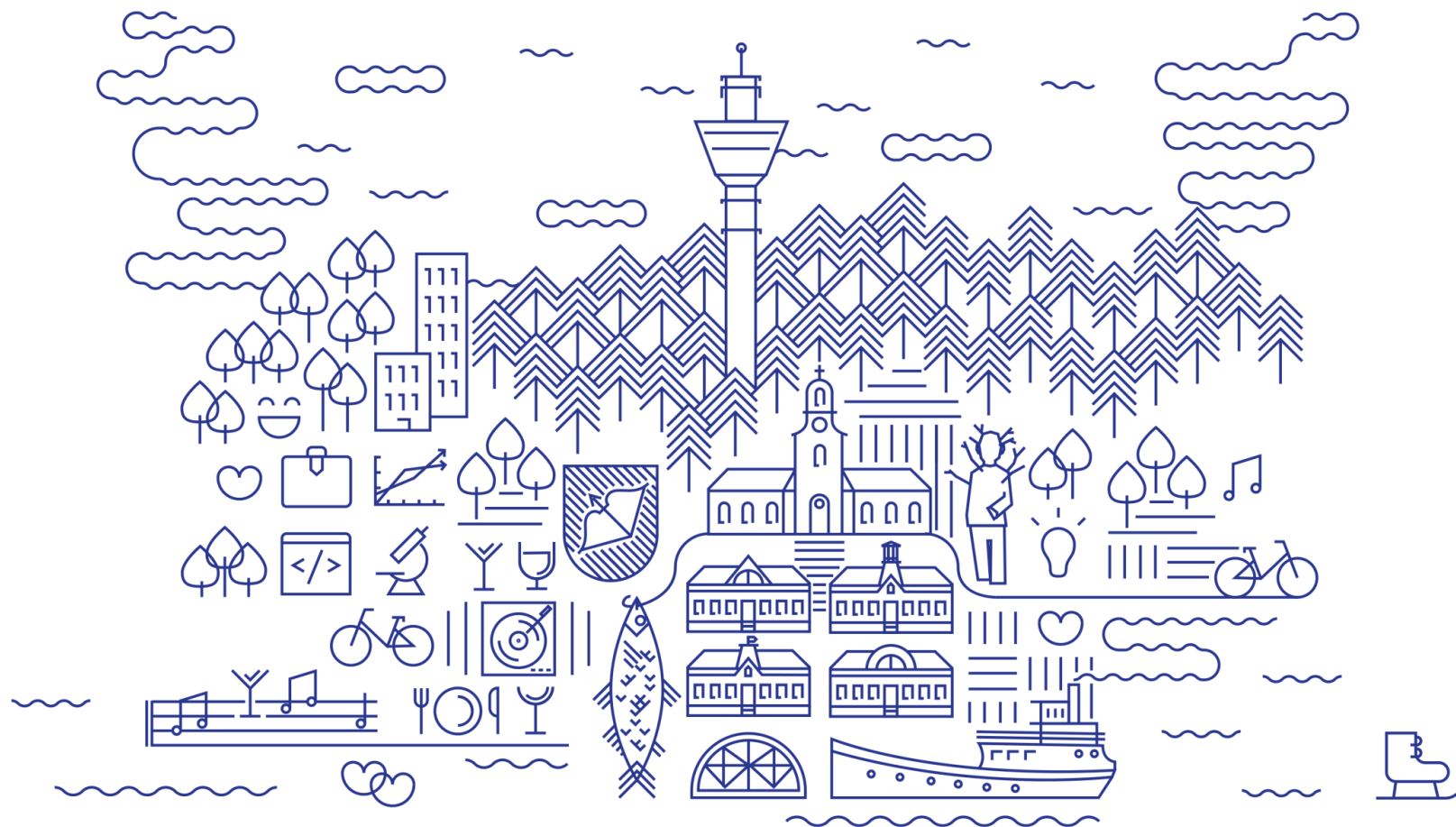
SAIRAUSPOISSAOLOT	MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN				
	Kal.pv/HTV 12/2017	Kal.pv/HTV 12/2018	Kal.pv/HTV 12/2019	MUUTOS 2018/2019	MUUTOS %
Varhaiskasvatuspalvelut	17,1	20,3	18,8	-1,5	-8 %
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	13,4	12,4	13,4	1,0	8 %
Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	7,4	4,0	6,3	2,3	56 %
Kasvun ja oppimisen tuen palvelut	5,7	8,8	6,1	-2,6	-30 %
Johdon tukipalvelut	12,5	17,7	10,6	-7,1	-40 %
Kasvun ja oppimisen palvelualue	14,6	15,4	15,2	-0,2	-1 %
Ydinkaupunki	16,4	17,5	17,4	-0,1	0 %

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE
KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN VUOSI 2019

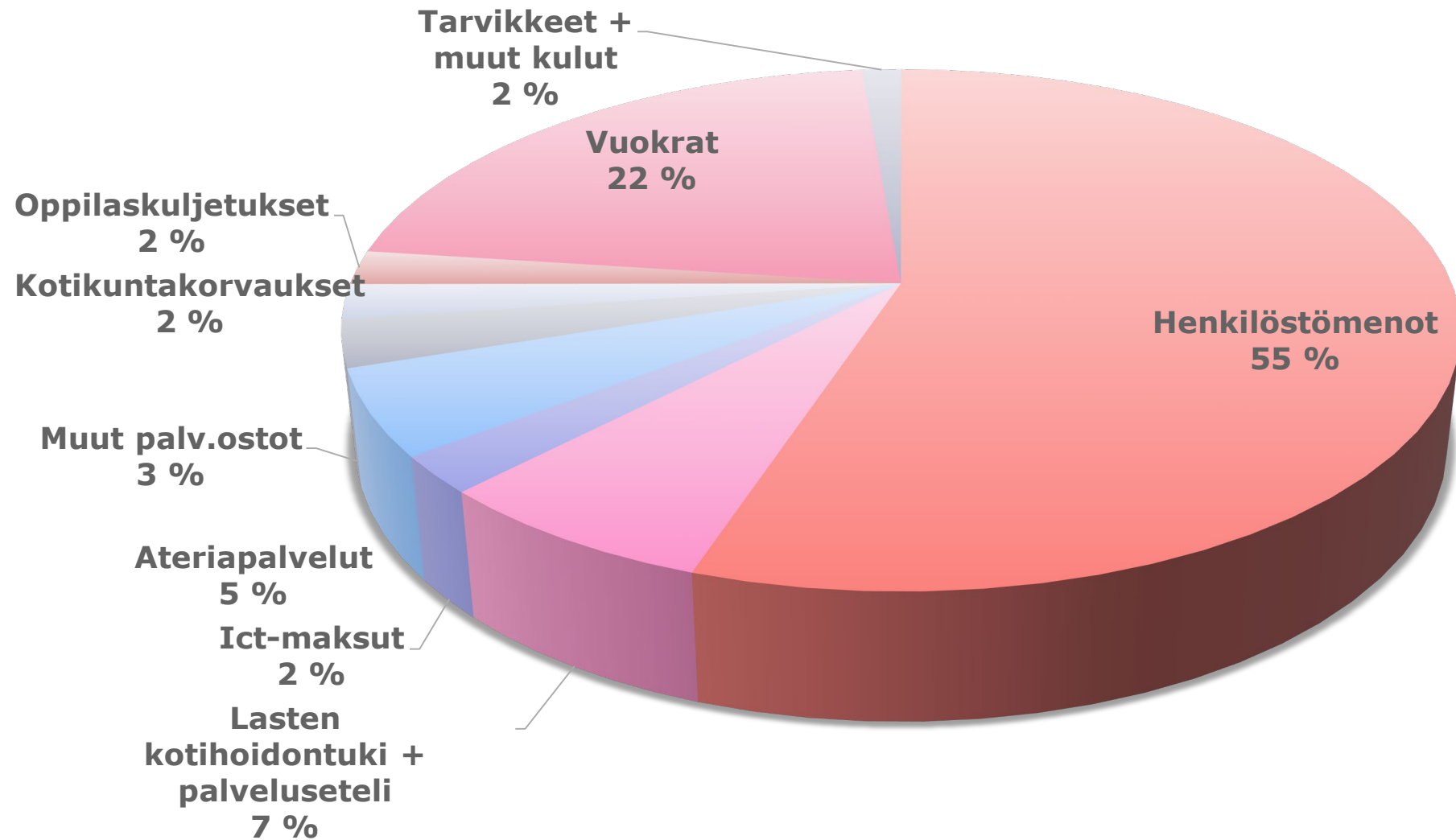
Tilinpäätös

		TA-2019 + tamut €	Toteuma 1.1.-31.12. €	Erotus €	Toteuma % Lask.=100 %	Edell. vuosi 1.1.-31.12.	Muutos % 2018/2019
VARHAIS- KASVATUS- PALVELUT	Toimintatuotot	5 939 390	5 790 707	-148 683	97,5 %	5 649 880	2,5 %
	Henkilöstökulut	-42 564 190	-42 883 803	-319 613	100,8 %	-41 466 762	3,4 %
	Muut kulut	-38 192 652	-37 739 470	453 182	98,8 %	-35 173 254	7,3 %
	Toimintakulut yht.	-80 756 842	-80 623 273	133 569	99,8 %	-76 640 016	5,2 %
	Toimintakate	-74 817 452	-74 832 566	-15 114	100,0 %	-70 990 136	5,4 %
PERUSOPETUS- PALVELUT	Toimintatuotot	4 529 669	5 576 133	1 046 464	123,1 %	4 963 569	12,3 %
	Henkilöstökulut	-58 605 949	-58 549 727	56 222	99,9 %	-55 672 582	5,2 %
	Muut kulut	-49 166 734	-49 059 518	107 216	99,8 %	-46 707 550	5,0 %
	Toimintakulut yht.	-107 772 683	-107 609 245	163 438	99,8 %	-102 380 132	5,1 %
	Toimintakate	-103 243 014	-102 033 112	1 209 902	98,8 %	-97 416 562	4,7 %
NUORISO- PALVELUT	Toimintatuotot	272 693	605 409	332 716	222,0 %	436 640	38,7 %
	Henkilöstökulut	-1 597 107	-1 788 831	-191 724	112,0 %	-1 679 437	6,5 %
	Muut kulut	-2 055 889	-2 185 776	-129 887	106,3 %	-2 123 905	2,9 %
	Toimintakulut yht.	-3 652 996	-3 974 607	-321 611	108,8 %	-3 803 343	4,5 %
	Toimintakate	-3 380 303	-3 369 197	11 106	99,7 %	-3 366 703	0,1 %
LUKIO- PALVELUT	Toimintatuotot	1 064 400	1 122 396	57 996	105,4 %	992 466	13,1 %
	Henkilöstökulut	-11 738 745	-11 848 845	-110 100	100,9 %	-11 286 009	5,0 %
	Muut kulut	-6 305 815	-6 219 541	86 274	98,6 %	-6 481 177	-4,0 %
	Toimintakulut yht.	-18 044 560	-18 068 386	-23 826	100,1 %	-17 767 186	1,7 %
	Toimintakate	-16 980 160	-16 945 989	34 171	99,8 %	-16 774 720	1,0 %
TOISEN ASTEEN YHTEISTYÖ	Toimintatuotot	248 000	388 470	140 470	156,6 %	383 392	1,3 %
	Henkilöstökulut	-135 427	-186 901	-51 474	138,0 %	-237 937	-21,4 %
	Muut kulut	-167 573	-248 426	-80 853	148,2 %	-194 032	28,0 %
	Toimintakulut yht.	-303 000	-435 328	-132 328	143,7 %	-431 969	0,8 %
	Toimintakate	-55 000	-46 858	8 142	85,2 %	-48 577	-3,5 %
KASVUN JA OP- PIMISEN TUEN PALVELUT	Toimintatuotot	28 550	107 146	78 596	375,3 %	34 338	212,0 %
	Henkilöstökulut	-1 911 034	-1 940 379	-29 345	101,5 %	-1 657 098	17,1 %
	Muut kulut	-264 714	-304 501	-39 787	115,0 %	-218 044	39,7 %
	Toimintakulut yht.	-2 175 748	-2 244 880	-69 132	103,2 %	-1 875 143	19,7 %
	Toimintakate	-2 147 198	-2 137 734	9 464	99,6 %	-1 840 804	16,1 %
TUKIPALVELUT	Toimintatuotot	115 973	93 082	-22 891	80,3 %	99 548	-6,5 %
	Henkilöstökulut	-1 335 636	-1 310 111	25 525	98,1 %	-1 179 918	11,0 %
	Muut kulut	-769 252	-818 040	-48 788	106,3 %	-725 486	12,8 %
	Toimintakulut yht.	-2 104 888	-2 128 151	-23 263	101,1 %	-1 905 404	11,7 %
	Toimintakate	-1 988 915	-2 035 069	-46 154	102,3 %	-1 805 856	12,7 %
KASVUN JA OPPIMISEN PALVELU- ALUE YHT.	TOIMINTATUOTOT	12 198 675	13 683 344	1 484 669	112,2 %	12 559 832	8,9 %
	Henkilöstökulut	-117 888 088	-118 508 597	-620 509	100,5 %	-113 179 743	4,7 %
	Muut kulut	-96 922 629	-96 575 272	347 357	99,6 %	-91 623 449	5,4 %
	TOIMINTAKULUT	-214 810 717	-215 083 869	-273 152	100,1 %	-204 803 191	5,0 %
	TOIMINTAKATE	-202 612 042	-201 400 525	1 211 517	99,4 %	-192 243 359	4,8 %

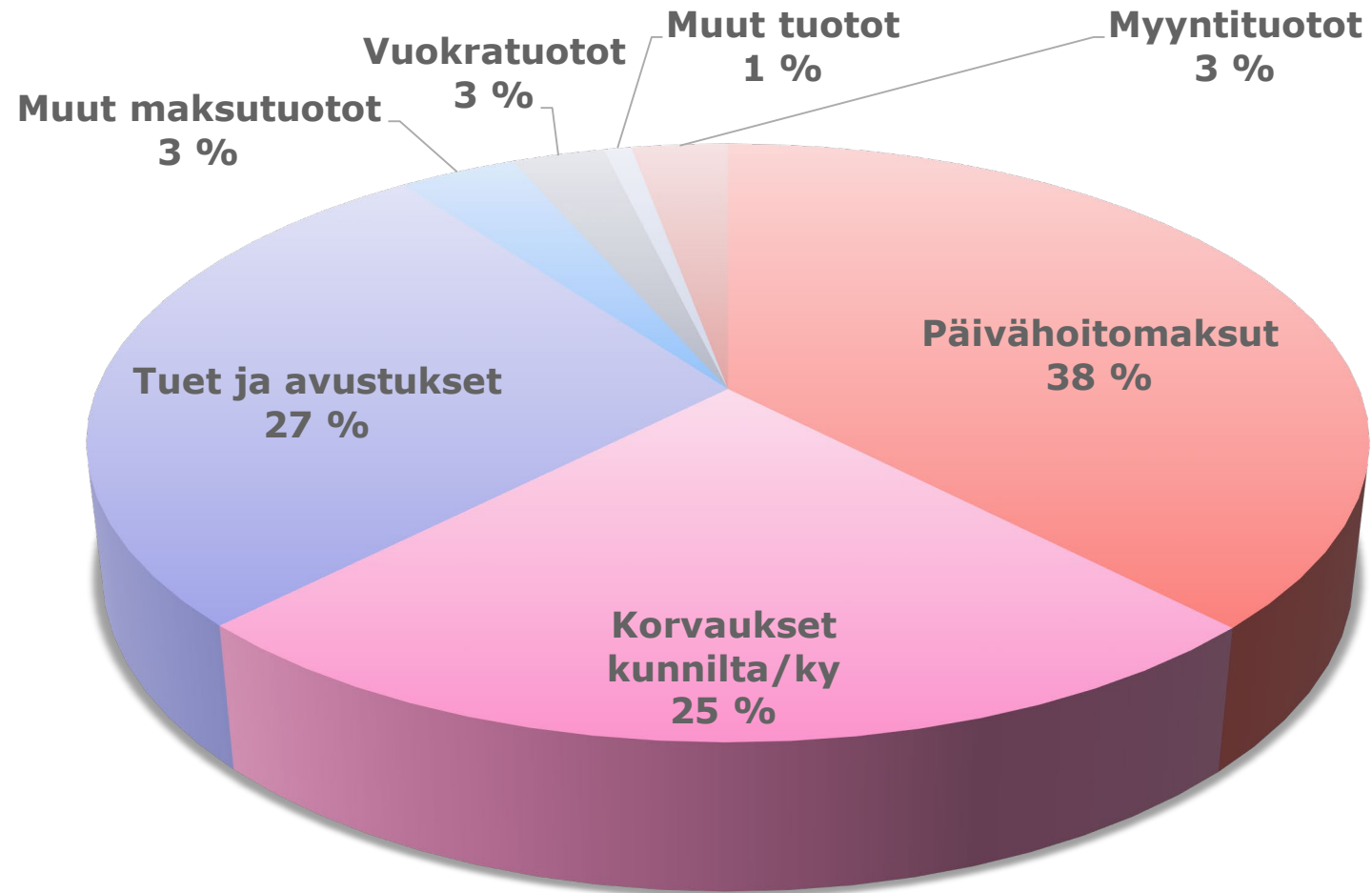
Kasvun ja oppimisen palvelualue VUODEN 2019 TILINPÄÄTÖS

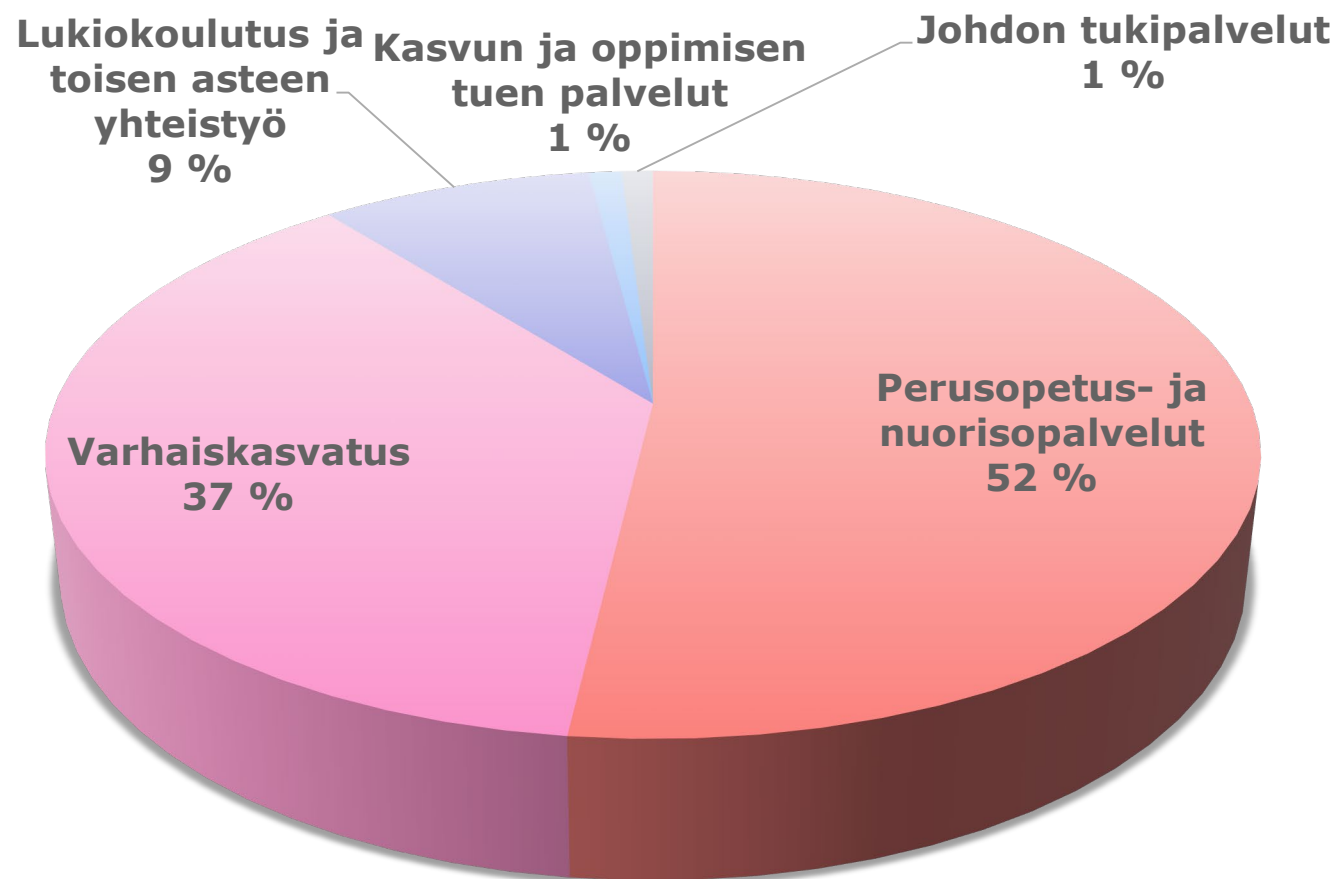
Kasvun ja oppimisen palvelualueen meno- rakenne 2019 (-215 083 869 €)

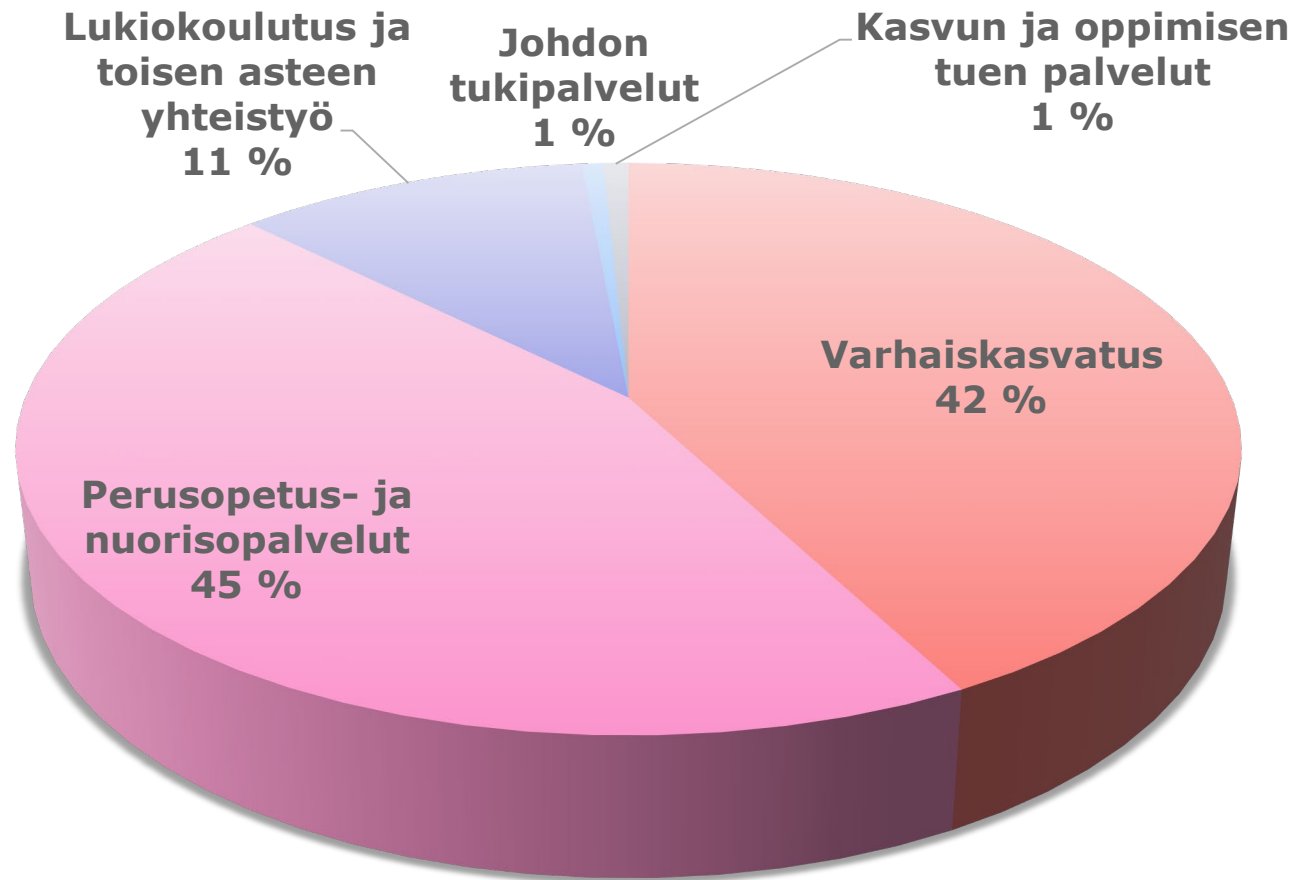
Kasvun ja oppimisen palvelualueen tulorakenne 2019 (13 683 344 €)

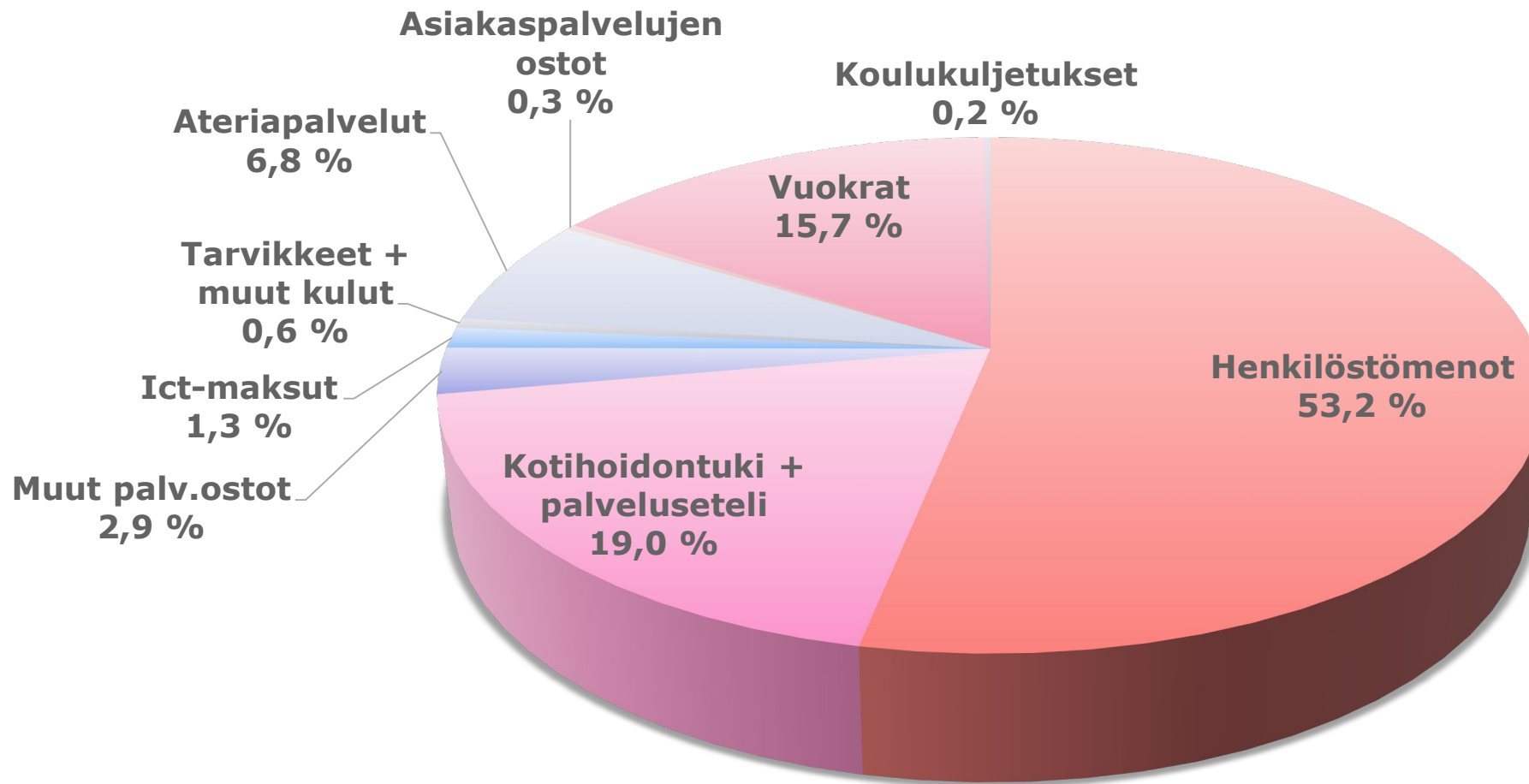
Vastuualueiden toteutumat / menot 2019 (-215 083 869 €)

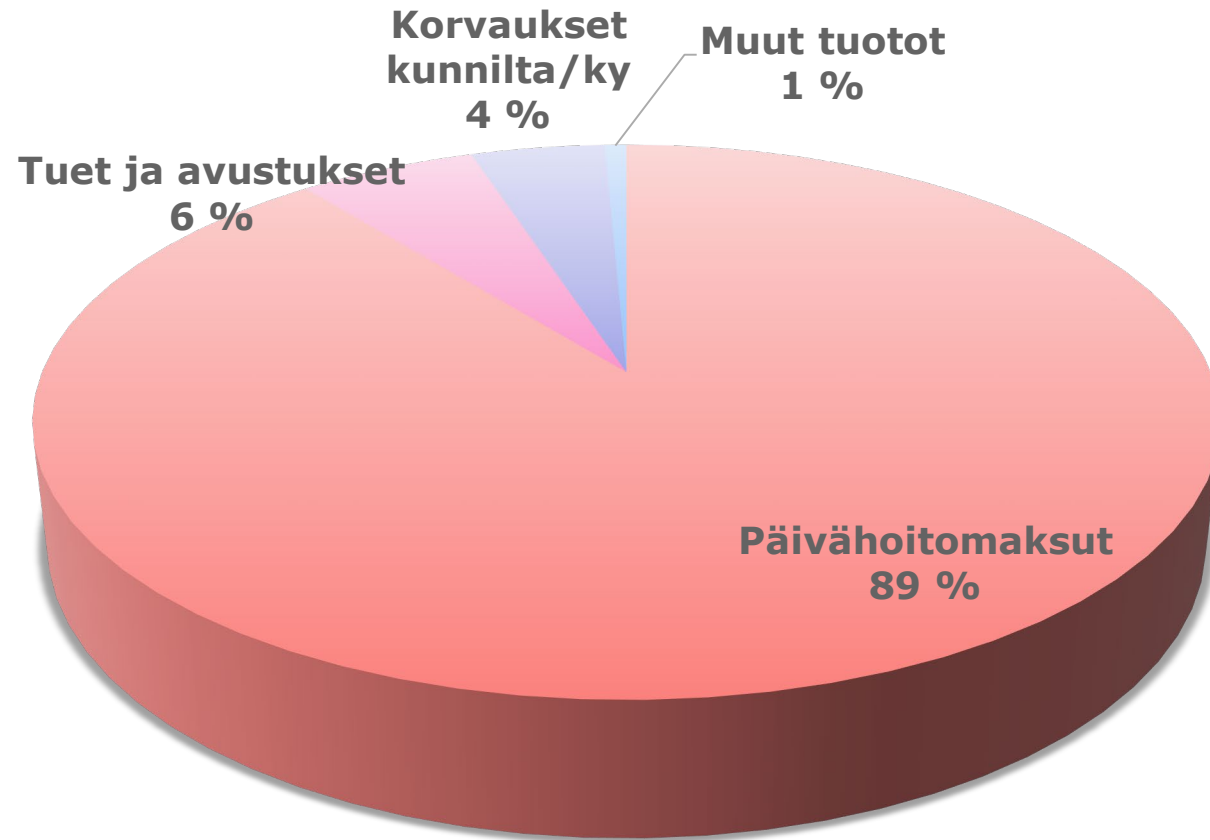
Vastuualueiden toteutumukset / tulot 2019 (13 683 344 €)

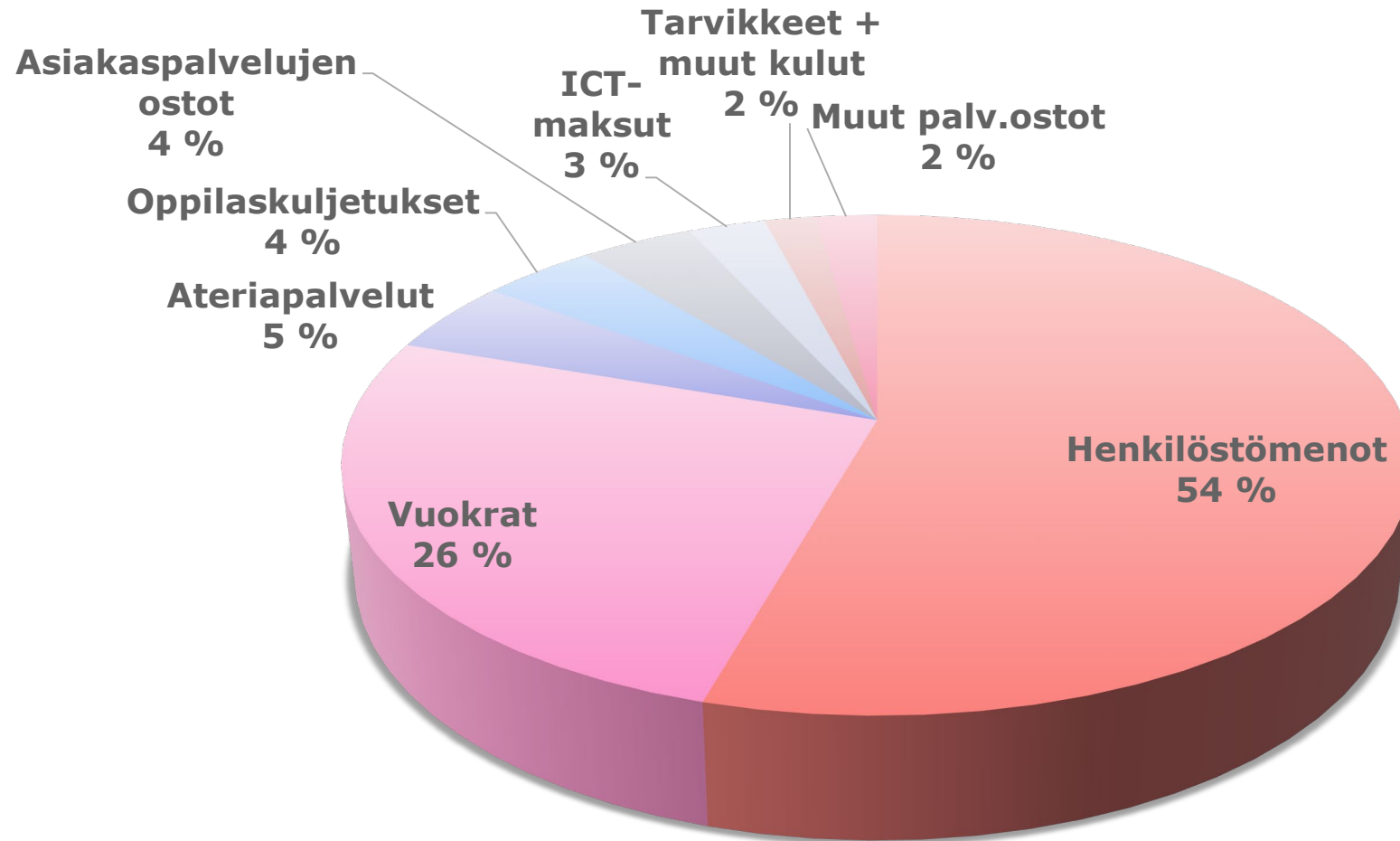
Varhaiskasvatuspalvelujen menorakenne 2019 (-80 623 273€)

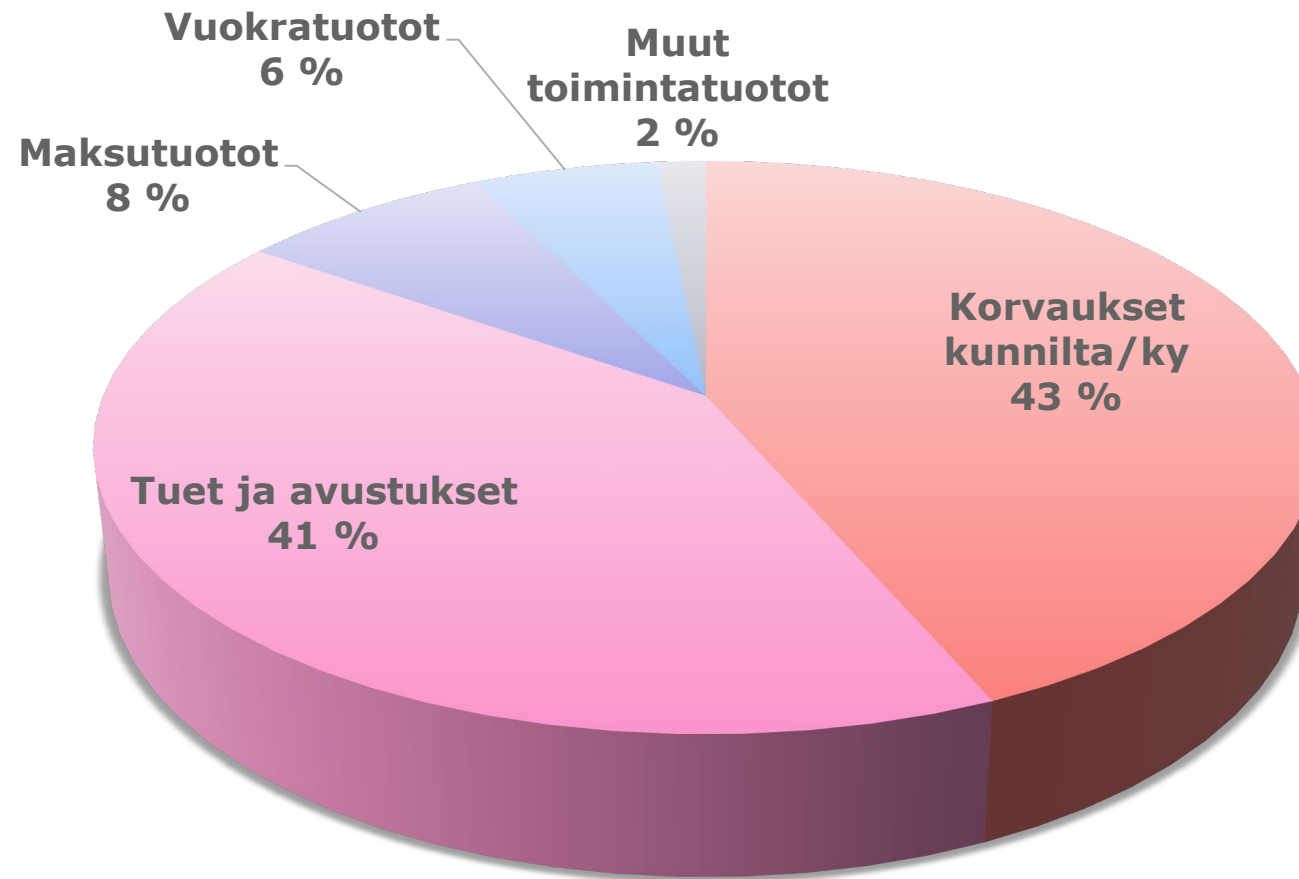
Varhaiskasvatuspalvelujen tulorakenne 2019 (5 790 707 €)

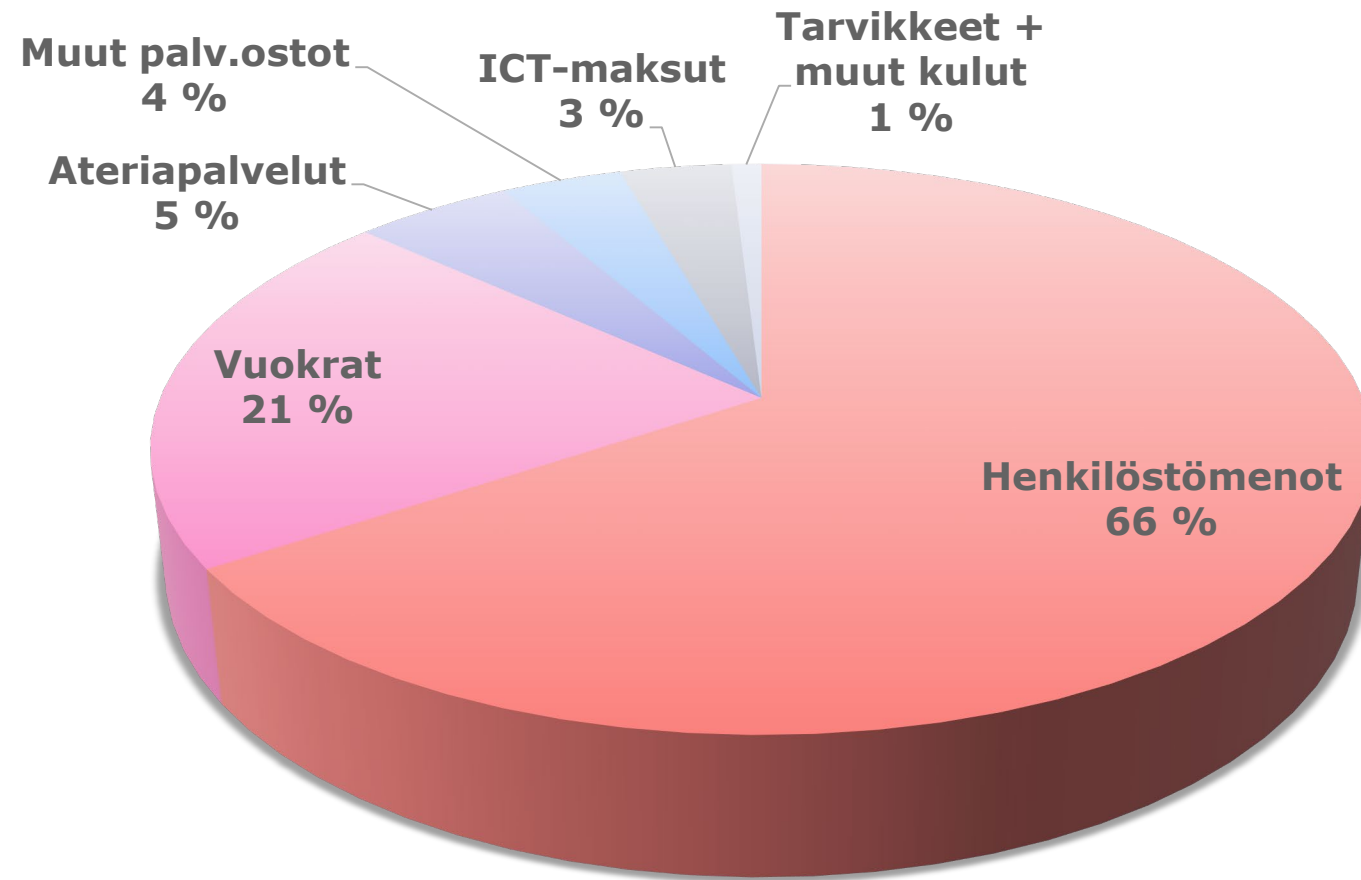
Perusopetuspalvelujen menorakenne 2019 (-107 609 245 €)

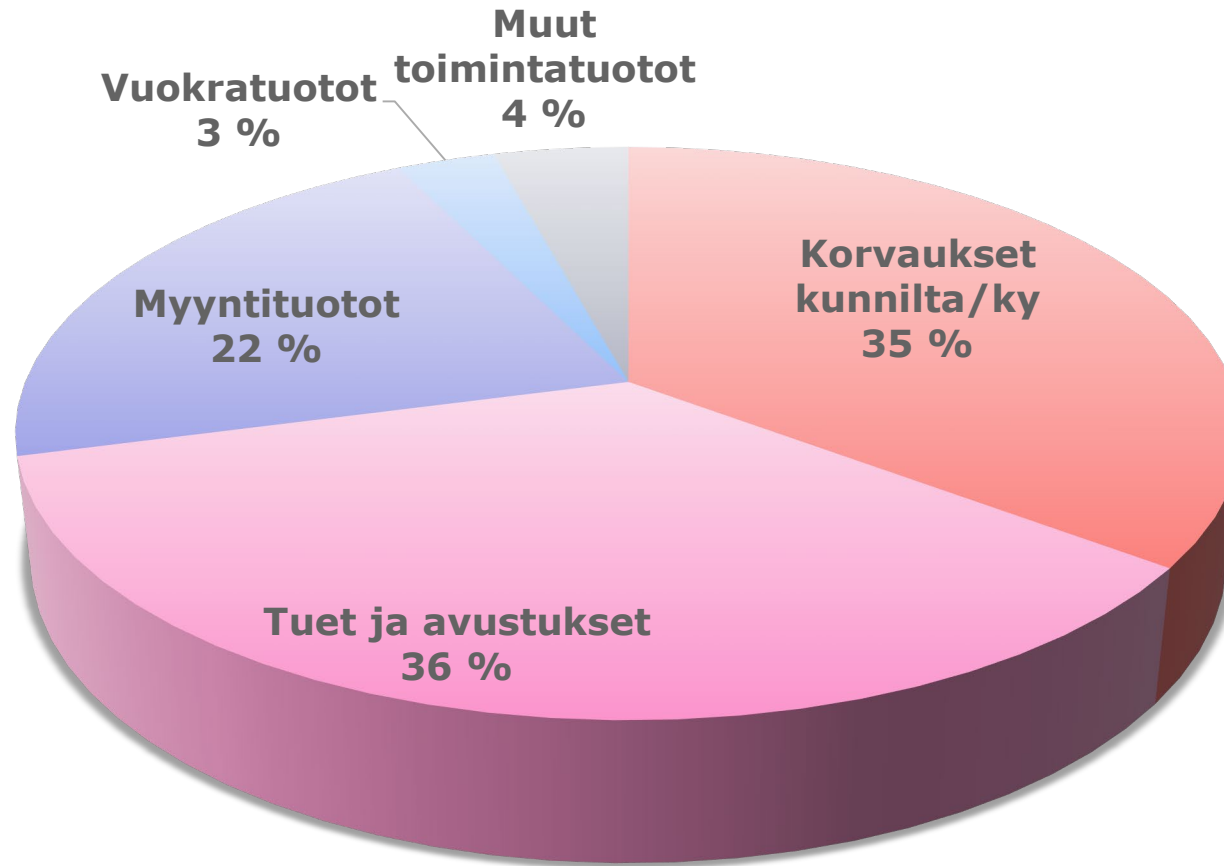
Perusopetuspalvelujen tulorakenne 2019 (5 576 133 €)

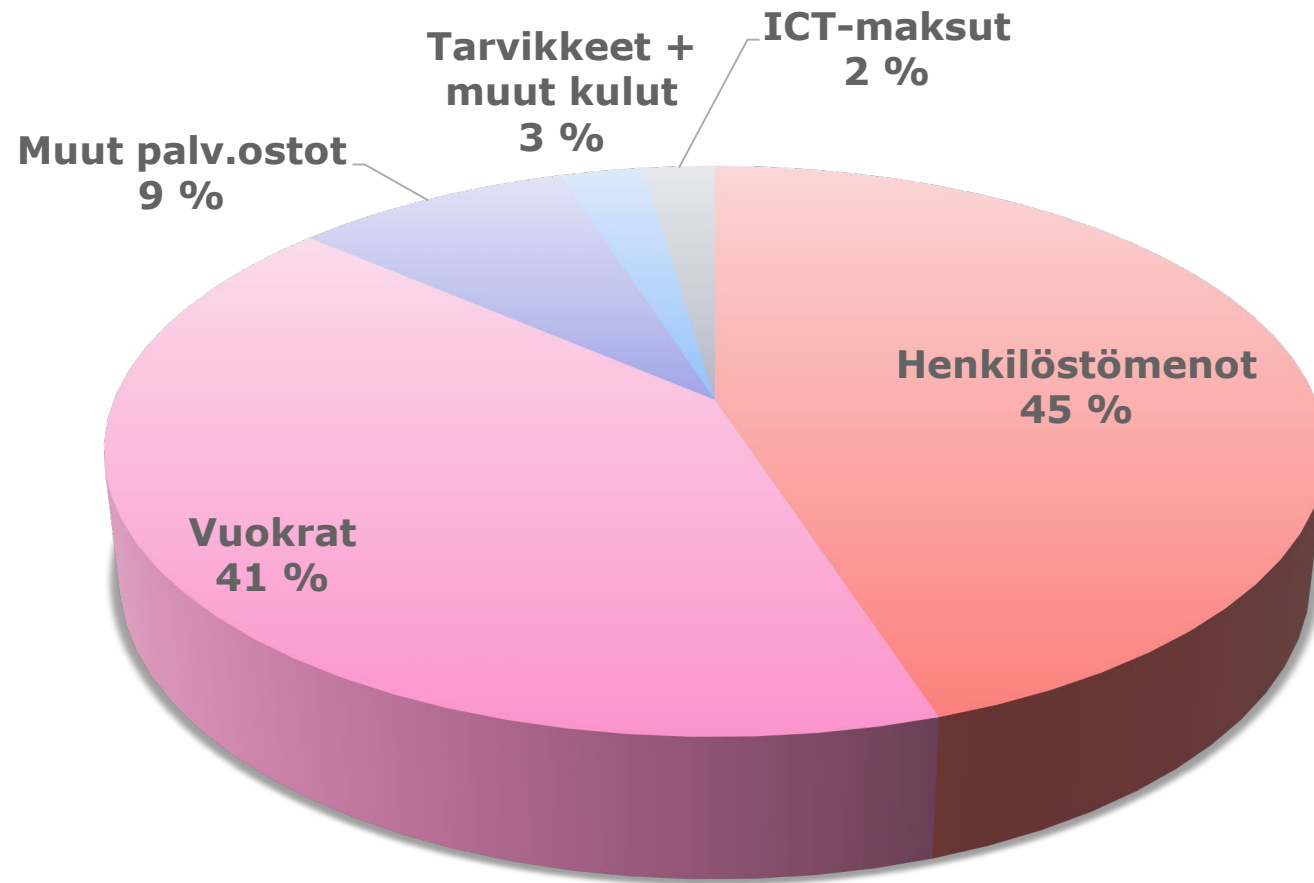
Lukiopalvelujen menorakenne 2019 (-18 068 386 €)

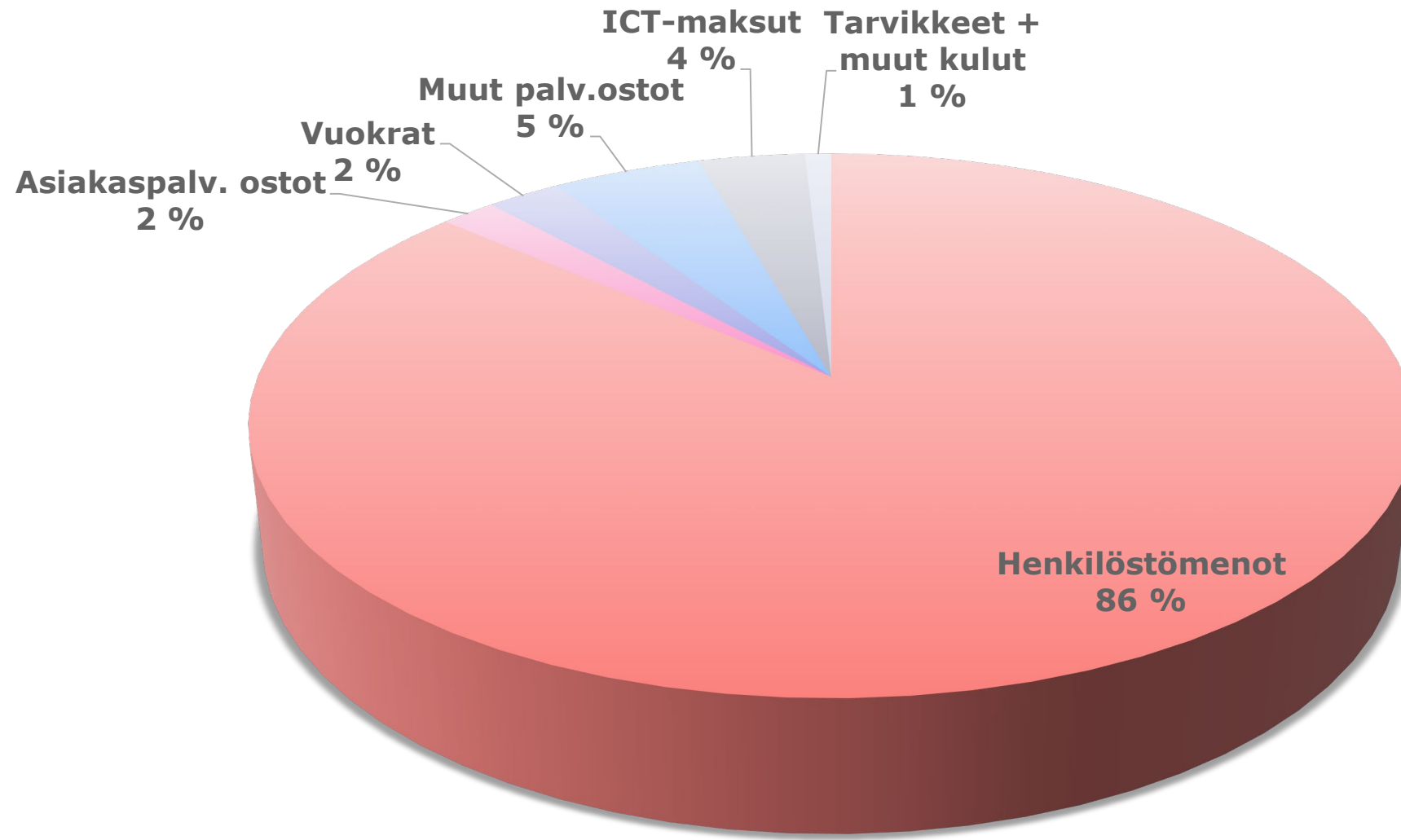
Lukiopalvelujen tulorakenne 2019 (1 122 396 €)

Nuorisopalvelujen menorakenne 2019 (-3 974 607 €)

Kasvun ja oppimisen tuen menorakenne 2019 (-2 244 880 €)

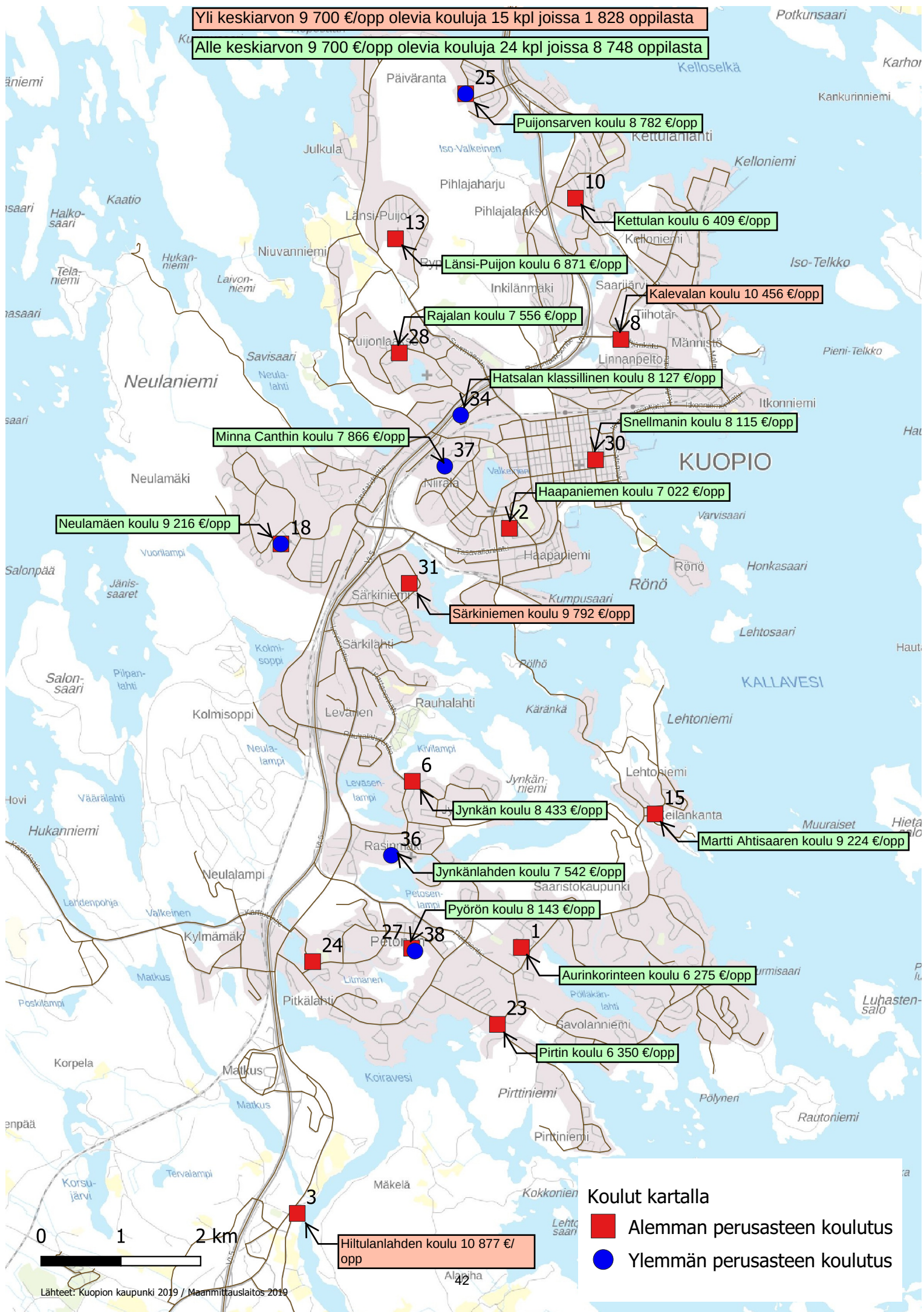

Johdon tukipalvelujen menorakenne 2019 (-2 128 151 €)

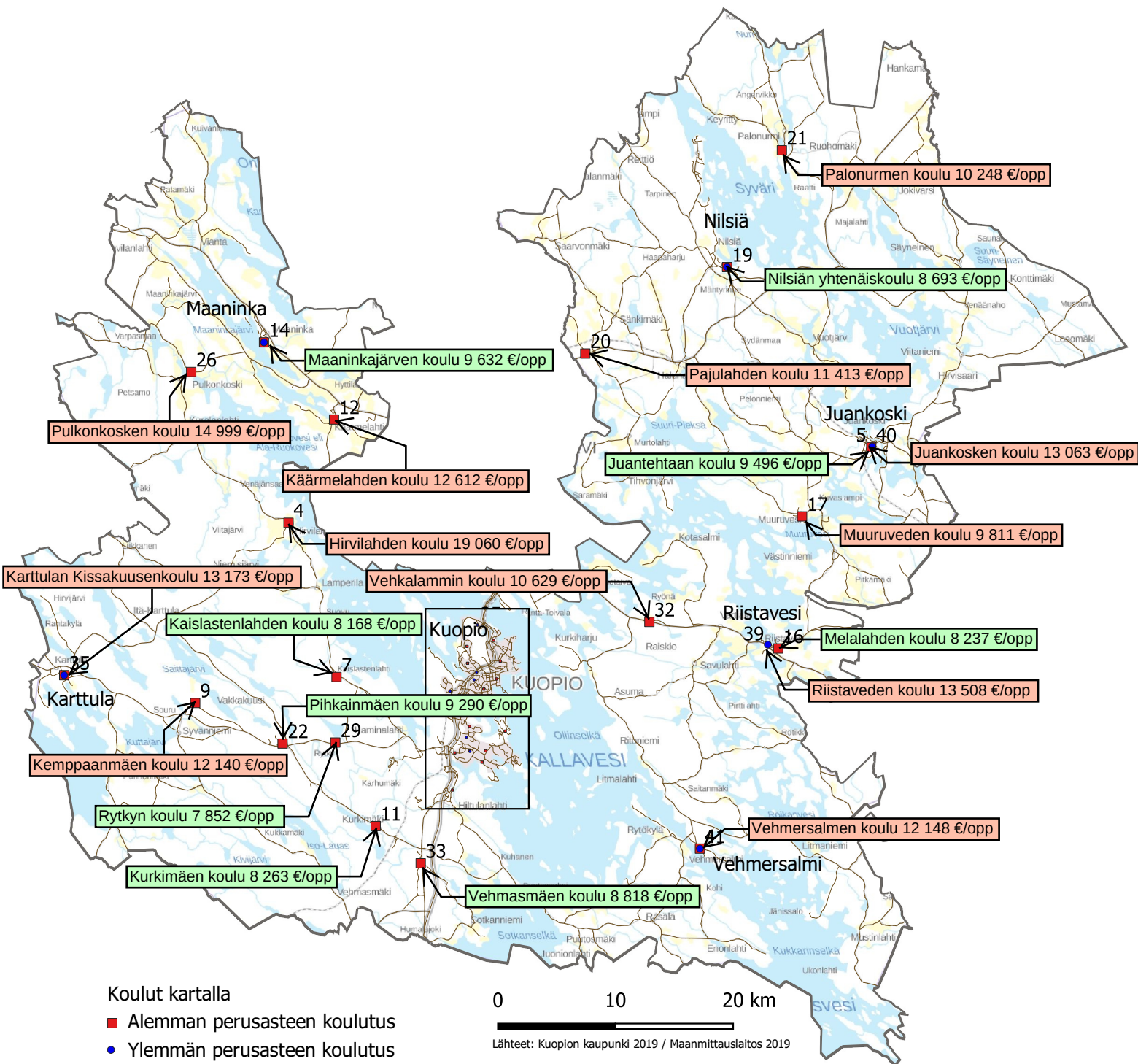

Yli keskiarvon 9 700 €/opp olevia kouluja 15 kpl joissa 1 828 oppilasta

Alle keskiarvon 9 700 €/opp olevia kouluja 24 kpl joissa 8 748 oppilasta

Yli keskiarvon 9 700 €/opp olevia kouluja 15 kpl joissa 1 828 oppilasta
 Alle keskiarvon 9 700 €/opp olevia kouluja 24 kpl joissa 8 748 oppilasta

Kasvun ja oppimisen palvelualue, hankkeet ja projektit 01-12/2019

Hankekoodi	Projektin nimi	Vastuussa oleva yksikkö	Tulot 2019	Menot 2019
KOP3618	PoDi	Varhaiskasvatuspalvelut	69 089,34	-86 389,59
EUKK063	Pyörö/Reading in Europe	Perusopetuspalvelut	4 556,31	-4 556,31
EUKK064	Hatsala/Healthy Sports	Perusopetuspalvelut	2 414,89	-2 414,89
EUKK070	Jynkänlahti/Tunnel of Time	Perusopetuspalvelut	7 874,40	-7 874,40
EUKK071	Kalevala/European Super Skills	Perusopetuspalvelut	15 306,62	-15 306,62
EUKK072	Hey, I am your new teacher!	Perusopetuspalvelut	8 970,05	-8 970,05
EUKK077	School To School / Jynkkä	Perusopetuspalvelut	9 230,59	-9 230,59
EUKK081	EXNEtools / Pirtti	Perusopetuspalvelut	11 147,78	-11 147,78
EUKK082	Challenge / Klassikka	Perusopetuspalvelut	20 910,91	-20 910,91
EUKK083	Song of Joy / Hatsala	Perusopetuspalvelut	16 281,50	-16 281,50
EUKK084	Nature and Outdoor Education /	Perusopetuspalvelut	12 094,41	-12 094,41
EUKK086	Good Practices/Kalevala	Perusopetuspalvelut	865,98	-865,98
EUKK088	Kettulan kestävä tulevaisuus	Perusopetuspalvelut	1 191,27	-1 191,27
EUKK093	CYCLE / Minna Canth	Perusopetuspalvelut	5 634,30	-5 634,30
EUKK094	I Speak for Rights/Vehmasmäki	Perusopetuspalvelut	1 288,36	-1 288,36
EUKK095	GEAR / Rajalan koulu	Perusopetuspalvelut	38 082,04	-38 082,04
EUKK096	Partnership in Education	Perusopetuspalvelut	491,50	-1 349,03
EUKK097	2BSafe/Pyörö	Perusopetuspalvelut	2 854,56	-2 854,56
KOP3545	Liikkuva Koulu	Perusopetuspalvelut	24 337,25	-48 780,82
KOP3547	Länsi-Puijo/vanhempainyhdistys	Perusopetuspalvelut	58,30	-58,30
KOP3549	Päiväleiritoiminta	Perusopetuspalvelut	7 780,86	-8 645,40
KOP3585	Osaavat opettajat-onnelliset	Perusopetuspalvelut	38 905,97	-48 474,53
KOP3590	KieKu-Kieliä Kuopiossa 3	Perusopetuspalvelut	0,00	-310,29
KOP3591	Äänimaailma ja monimediaisuus	Perusopetuspalvelut	14 092,32	-17 544,64
KOP3592	Make it now	Perusopetuspalvelut	11 886,86	-15 431,51
KOP3593	Peace flows,education grows	Perusopetuspalvelut	2 775,36	-1 548,01
KOP3594	Tutormentor 2	Perusopetuspalvelut	65 434,50	-81 913,74
KOP3595	Pohjois-Savon tutorverkosto	Perusopetuspalvelut	50 439,09	-53 027,92
KOP3596	JOPOSALO	Perusopetuspalvelut	7 598,98	-2 922,42
KOP3597	Lukuklaani	Perusopetuspalvelut	44,65	-44,65
KOP3598	Minä opin kieltä 2!	Perusopetuspalvelut	99 058,55	-108 202,53
KOP3599	Tasa-arvo 3	Perusopetuspalvelut	355 163,34	-484 054,03
KOP3600	Pedagoginen hyvinvointi	Perusopetuspalvelut	144 034,69	-161 630,97
KOP3601	KieKu 4	Perusopetuspalvelut	30 000,00	-37 590,48
KOP3602	OPH-Perusta hyvinvoinnille	Perusopetuspalvelut	77 891,67	-86 546,30
KOP3603	Digikilta 2	Perusopetuspalvelut	2 628,41	-3 621,68
KOP3604	Game it now	Perusopetuspalvelut	17 455,84	-19 395,38
KOP3605	Nordic Nature Connection	Perusopetuspalvelut	0,00	-1 828,93
KOP3607	Tasa-arvo 4/Kokeilu	Perusopetuspalvelut	169 260,84	-178 169,31
KOP3608	Tutormentor 3	Perusopetuspalvelut	52 119,65	-65 149,56
KOP3609	Parasta ennen	Perusopetuspalvelut	218 020,23	-224 953,42
KOP3610	Tasa-arvo 5	Perusopetuspalvelut	306 078,08	-382 597,60
KOP3611	KieKu 5-KV Koulupolku	Perusopetuspalvelut	4 067,18	-5 083,98
KOP3612	Kielten tutoropettajat	Perusopetuspalvelut	2 413,76	-2 413,76
KOP3613	DigiEkosysteemi	Perusopetuspalvelut	4 042,25	-4 491,39
KOP3614	P-S Tutoropettajien verkosto 2	Perusopetuspalvelut	25 503,74	-26 846,04
KOP3615	Perusopetuksen kerhotoiminta	Perusopetuspalvelut	581,59	-830,84
KOP3616	Innovatiivinen koulu	Perusopetuspalvelut	449,19	-499,10
KOP3617	Nordic Nature Connection	Perusopetuspalvelut	9 295,45	-9 295,45
KOP3620	Taidekaruselli 2019-2020	Perusopetuspalvelut	9 065,34	-11 331,68
EUKK079	EVS 2018-2019	Nuorisopalvelut	5 654,83	-4 133,02
KOP4618	Pelissä mukana	Nuorisopalvelut	6 238,20	-6 684,59
KOP4625	KuoHuLab	Nuorisopalvelut	41 816,17	-52 604,55
KOP4626	Po1nt on Chat	Nuorisopalvelut	146 182,09	-127 153,61
KOP4627	Kuopion Nuoret Vaikuttajat	Nuorisopalvelut	5 080,16	-7 791,38
KOP4629	Etsivä2019	Nuorisopalvelut	214 243,33	-278 068,31
KOP4630	Harrastustoiminta 2018-2019	Nuorisopalvelut	7 627,06	-8 762,25
KOP4631	Rock Academy Finland	Nuorisopalvelut	37 793,50	-37 793,50

Hankekoodi	Projektin nimi	Vastuussa oleva yksikkö	Tulot 2019	Menot 2019
KOP4633	Kuopion Nuoret Vaikuttajat II	Nuorisopalvelut	20 896,55	-20 896,55
KOP4634	Harrastustoiminta 2019-2020	Nuorisopalvelut	7 025,07	-7 025,07
KOP4635	Etsivä nuorisotyö 2019-2020	Nuorisopalvelut	0,00	-41 298,12
EUKK059	ICBC/Klassillinen lukio	Lukiokoulutus	3 998,44	-3 998,44
EUKK062	Human Rights Education	Lukiokoulutus	2 169,07	-2 454,51
EUKK080	Discover the undiscovered	Lukiokoulutus	13 718,10	-13 718,10
KOP5210	APP YOUR SCHOOL	Lukiokoulutus	28 422,34	-7 099,28
KOP5215	OPPA Oppimisen arviointi	Lukiokoulutus	47 703,11	-1,31
KOP5216	Lukioiden kehittämisverkko	Lukiokoulutus	2 500,00	-2 814,57
KOP5219	GLOVR/Globaali VR	Lukiokoulutus	27 936,35	-27 917,24
KOP5223	NordPlus Junior 2018 Kallavesi	Lukiokoulutus	22 885,52	-22 888,37
KOP5224	Nordiska vänner sjunger	Lukiokoulutus	-2 300,00	0,00
KOP5229	Erityisesti lukiossa	Lukiokoulutus	55 357,62	-79 082,31
KOP5230	FinEduAI	Lukiokoulutus	6 940,29	-11 542,41
KOP5233	Teemasta Toimeen	Lukiokoulutus	4 132,33	-4 484,26
KOP5234	Aktiivisen kansalaisen passi	Lukiokoulutus	3 580,61	-4 475,76
KOP5236	Oppimisen tulevaisuus on avoin	Lukiokoulutus	35 494,84	-39 210,61
KOP5239	PLUTO	Lukiokoulutus	13 200,85	-13 895,63
KOP5240	Biotalousmahdollisuudet	Lukiokoulutus	484,33	-484,33
KOP5241	Yhdessä kohti uutta lukiota	Lukiokoulutus	58 036,70	-64 485,22
KOP5242	Ohjastusti kohti työelämää	Lukiokoulutus	6 189,72	-6 189,72
KOP5243	Ryhtiliike lukiossa	Lukiokoulutus	1 284,58	-4 595,88
EUKK073	NEET / Nest	NEST-keskus	24 342,76	-24 342,76
EUKK074	Robot Dance / Nest	NEST-keskus	35 193,65	-35 438,23
EUKK085	On Your Bike	NEST-keskus	24 567,83	-24 567,83
EUKK087	Lukiot KA1 Kuopio	NEST-keskus	10 291,75	-10 291,75
EUKK089	YELL Yhdessä	NEST-keskus	12 446,77	-12 446,77
KOP5218	Cultura Pietari	NEST-keskus	2 032,19	-1 513,33
KOP5221	Kansallinen kehittäminen	NEST-keskus	200,70	-211,26
KOP5225	Endangered Species / NEST	NEST-keskus	580,06	-294,77
KOP5226	NEST-ESR2	NEST-keskus	39 969,10	-82 885,62
KOP5227	NEST CulturaMedia	NEST-keskus	1 560,74	-2 914,41
KOP5228	NEST Critical Reading	NEST-keskus	4 995,77	-1 744,98
KOP5231	OPH Pietari / NEST	NEST-keskus	4 391,58	-5 489,47
KOP5235	KaKe II	NEST-keskus	12 818,06	-13 492,69
KOP5237	NEST/Vierailut	NEST-keskus	44 401,12	-28 317,91
KOP5238	CulturaEstradilla	NEST-keskus	1 460,08	-1 460,08
KOP5002	Toisen asteen yhteistyö	Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	-150,00	-14 280,06
KOP5301	Urheiluakatemia/valtionavustus	Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	31 523,98	-39 284,98
KOP5302	Ketterä kaksoisura	Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	61 066,67	-83 648,92
KOP5303	Urheiluakatemia/OKM	Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	26 945,64	-27 473,73
KOP6012	Oppikirjattomuus/ISOVerstas	Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	44 587,21	-54 484,01
KOP3606	LAPE Kunta-agentti	Kasvun ja oppimisen tuen palvelut	86 408,99	-86 826,88
Palvelualue yhteensä			3 357 352,18	-4 075 030,16